

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

PERIODICALS
October 29, 1997

Vol. LXXXVII Kaina 50 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, SPALIS — OCTOBER 29, 1997

Nr. 213

Lietuvai nereikalingos Rusijos saugumo garantijos

Varšuva, spalio 28 d. (BNS) — Lietuva atmes Rusijos saugumo garantijas, antradienį lenkų laikraščiu „Zycie“ pasakė Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas. Pasak ministro, „pakankamai aiškiai pasakysime, jog tokių garantijų mums nereikia“.

„Man atrodo, klaidingai galvojama, kad trys Baltijos šalys turi turėti kažkokių ypatingų saugumo garantijų. Esame priešingais bandymų kurti bet kokias regionines sistemas. Norime stoti į NATO ir tam turime tokią pat teisę, kaip ir kitos šalys“, lenkų laikraščiu sakė A. Saudargas.

Jis pažymėjo, kad „Lietuva nenori iškirsti Rusijai jokio blogo pokšto“. „Priešingai, po A. Brazausko vizito Maskvoje susidarė išpūdis, kad Rusijos požiūris į Baltijos šalis, o ypač Lietuvą, pagerėjo“, sakė ministras.

Paklaustas, kaip vertina Lietuvos galimybes prisijungti

prie „šešetuko“, kuris pradės derybas dėl įstojimo į Europos Sąjungą, A. Saudargas pareiškė, jog „yra realistas ir mano, kad gruodžio mėnesį į ES viršūnių susitikimą Luxemburge bus pakviestos tos šešios valstybės, kaip suplanavo Europos Komisija“.

Bet, sakė ministras, „laukiame, kada galiausiai sužinosime, ką reikia padaryti, kad galėtume pradėti derybas“, „1998 metais tikimės aiškumo. Jeigu nebūsime pakviesti, tai norėčiau, kad mums būtų pasakyta aiškiai: ateikite 2002 metais arba vėliau, sakė Lietuvos diplomatinės vadovas.“

Pasak A. Saudargo, Lietuvos bendradarbiavimas su naująja Lenkijos vyriausybe bus labai geras. „Lietuvos ir Lenkijos santykiai yra labai geri, juos galima tik plėtoti ir sutvirtinti“, lenkų laikraščiu sakė Lietuvos užsienio reikalų ministras.

Seimas leido suimti parlamentarą Audrių Butkevičių

Vilnius, spalio 28 d. (BNS) — Nusikaltimu įtariamas parlamentaras Audrius Butkevičius, nešvelnindamas tono, toliau kaltino valdanciuosius konservatorius susidorojimu „jėgos metodais“.

A. Butkevičius kalbėjo antradienį Seimo tribūnoje prieš balsuojant dėl generalinio prokuroro prašymo leisti jį suimti. Parlamentaras, kuris įtariamas pasikėlimu sukčiauti stambiu mastu, paragino „uždėti apynasrį“ specialiosioms tarnyboms, kurias jis drauge su valdanciąja partija kaltina organizavus „provokaciją“ prieš jį.

A. Butkevičius pareiškė, kad „provokacijos“ priešistorė — domėjimasis Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio ryšiais su KGB. Tačiau jis užsiminė, kad „šios istorijos“ yra susijusios ne vien su Seimo pirmininku.

„Ar ne dėl jų dreba rankos ir virpa balsas komisijos parlamentarų ryšiams su KGB ištirti pirmininkui Stasiui Staciokui, stipriai jaudinasi politinis kalnys Antanas Stasiškis ir karščiuojasi ponas Jurgis Razma?“, klausė A. Butkevičius.

A. Butkevičius suniekino generalinio prokuroro Kazio

Pėdnyčios argumentus, kad įtariamasis, jei liks laisvės, darys įtaką tardymui ar net gali mėginti sunaikinti įkalčius — magnetofoninius įrašus, kur, prokuratūros teigimu, įrašyta, kaip jis reikalauja pinigų iš verslininko už tarpininkavimą nutraukiant baudžiamąją bylą.

Parlamentaras argumentus pavadino naiviais, primindamas paties prokuroro žodžius, kad parengtinis tardymas iš esmės jau baigtas, vadinasi, nebėra kaip jį paveikti.

Pagrindinius liudininkus savo byloje A. Butkevičius pavadino valstybės saugumo informatoriais.

Seimas antradienį leido Generalinei prokuratūrai suimti nusikaltimu įtariamą A. Butkevičių.

Už suėmimą balsavo 80, „prieš“ — 9, susilaikė 19 Seimo narių.

Leidimas buvo duotas valdanciuųjų konservatorių ir jų koalicijos sąjungininkų krikščionių demokratų balsais, prieš tai pasisakius centristams, LDDP ir socialdemokratams.

Balsavusieji „prieš“ abejojo prokuratūros argumentais taisyti parlamentarui griežčiau šią kurdomą priemonę ir vadino sprendimą politizuotu.

Konservatoriai argumentavo, kad prieš įstatymą visi privalo būti lygūs ir teigė, kad taip demonstruojamas nesitaikstymas su korupcija.

* „Lietuvos rytas“ (10.28) rašo, kad šešiolika žinomų Europos politikų pasirašė kreipimąsi į Europos Sąjungos valstybių tautas ir vyriausybes, kuriame raginama atsisakyti potencialios Europos padalijimo politikos bei pradėti derybas dėl narystės ES su visomis kandidatėmis. Šis kreipimasis praėjusį savaitkamentais tvarką, rašo „Kauo diena“ (10.25), ir pastebi, kad pats J. Galdikas nepasitikejimą laiko vienu politinės kovos būdų ir sieja jį su prasidėjusia prezidento rinkimų kampanija. (Elta)

Spalio 16 d. į Lietuvą atvyko naujasis Šventojo Sosto apaštalinis nuncijus Lietuvai, Latvijai ir Estijai arkivyskupas Erwin Josef Ender. 60-metis arkivyskupas gimė Vokietijoje, kanoninę teisę studijavo Romos Laterano popiežiškajame universitete, baigė Vatikano diplomatinę akademiją ir nuo 1973 metų dirbo Vatikano valstybės sekretoriato Vokietijos sekcijoje. 1983-88 m. turėjo specialų rangą „prelato di anticamera“ ir tam tikromis dienomis popiežiui pristatydavo oficialius svečius. Arkivyskupas, be gimosios vokiečių, moka anglų, prancūzų, ispanų, graikų ir lotynų kalbas.

P. Lileikio (LR) nuotr.: Arkivyskupą Erwin J. Ender (dešinėje) Vilniaus oro uoste pasitiko Lietuvos Vyskų Konferencijos pirmininkas arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis.

Privatizavimą vykdys Valstybės turto ir gyventojų sutaupų atkūrimo fondas

Vilnius, spalio 28 d. (BNS) — Privatizavimą Lietuvoje toliau vykdys nauja institucija — Valstybės turto ir gyventojų sutaupų atkūrimo fondas bei savivaldybių turto fondai.

Fondas bus valstybinė įmonė, kuri valdys ir naudos jai patikėjimo teise perduotą privatizuojamą turtą, vertybinius

popierius bei kitą valstybės turtą.

Be privatizavimo, fondas atstovaus valstybės siekiamam valdant ir naudojant jam perduotas akcinių bendrovių bei uždarytų akcinių bendrovių akcijas, statinius ir įrengimus, galės turtą perduoti pagal sutartis su teismo antstolių kontvartuojamą turtą, vertybinius

Seimo nariai padėjo Lucijai Baškauskaitė

Vilnius, spalio 28 d. (BNS) — Lucija Baškauskaitė antradienį antrą kartą surinko reikalingus 29-ųjų Seimo narių parašus po kreipimusi į Konstitucinį teismą.

Kandidate į prezidentus neįregistruota L. Baškauskaitė nori ištirti, ar atitinka Konstituciją Lietuvos Prezidento rinkimų ir Seimo rinkimų įstatymai, reikalaujantys atsisakyti kitos valstybės pilietybės priešais.

Lygiai prieš dvi savaites L. Baškauskaitė jau buvo surinkusi 32 parlamentarų parašus po tokiu prašymu, tačiau tada Konstitucinis teismas grąžino Seimo raštinei prašymą pataisyti, nurodęs, kad dokumentas parašytas, nesilaikant visų reikalavimų.

Vyriausiosios rinkimų komisijos ir Vilniaus apygardos teismo sprendimu negalėjusi tapti kandidate Lietuvos prezidento rinkimuose, L. Baškauskaitė kreipėsi į Konstitucinį teismą nurodanti, kad VPK ir apygardos teismo sprendimai neatitinka Konstitucijos 12.29 ir 33 straipsnių nuostatų ir riboja atskirų

tyčių buvęs Vokietijos užsienio reikalų ministras Hans Dietrich Genscher, buvęs Ispanijos ministras pirmininkas Felipe Gonzales, buvusi Prancūzijos Europos reikalų ministrė Catherine Lalumiere. Dienraštyje teigiama, kad už tokių tekstų skelbimą didėliuose Europos dienraščiuose Lietuvai reiks nemažai sumokėti. (Elta)

turtą nuosavybėn kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims pagal privatizavimo įstatymą.

Valstybės turto fondas bus steigiamas likviduojant Valstybės vertybinių popierių fondą bei pertvarkant Valstybinę privatizavimo agentūrą.

Vertybinių popierių fondo valdomos akcijos ir į privatizavimo programas įrašytų bendrovių akcijos bei kitas turtais Valstybės turto ir gyventojų sutaupų atkūrimo fondai turi būti perduoti ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo įstatymo įsigaliojimo dienos.

Įstatymu įteisinti ir du nauji privatizavimo būdai — tiesioginės derybos, kurios dabar vykdomos, gavus tik vieną paraišką viešajame konkurse ar varžytinėse, antrasis — imonės kontrolės perdavimas. Tai reiškia bendrovės įstatinio kapitalo didinimą, jei imonės nepavyktu privatizuoti varžytinėse, konkurse ar kitu būdu.

Valstybės turto fondo įstatymas turėtų įsigaliooti dar šiemet.

Sankt Peterburge apklaustas buvusio Vilniaus OMON'o vadas

Vilnius, spalio 28 d. (BNS) — Sankt Peterburgo prokuratūros darbuotojai oficialiai apklausė Vladimirą Razvodovą, buvusį Vilniaus OMON viršininką.

Jis yra vienas pagrindinių įtariamųjų baudžiamojoje byloje dėl Medininkų pasienio ir muitinės posto pareigūnų nužudymo 1991 metais.

Praėjusią savaitę, apklauskiant V. Razvodovą, dalyvavo Lietuvos generalinės prokuratūros pareigūnai Rolandas Stankevičius ir Jonas Šneidraitis, pranešė Generalinės prokuratūros atstovas spaudai.

Lietuvos prokurorai į Sankt Peterburą buvo atvykę pagal Lietuvos ir Rusijos generalinių prokuratūrų teisinės pagalbos sutartį.

Tai buvo pirmas kartas, kai Rusijos generalinė prokuratūra oficialiai leido Lietuvos tei-

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuter, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, BelaPAN, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

Vašingtonas-Jeruzalė. JAV Valstybės departamentas pirmadienį aštriai kritikavo Izraelį, kad šis vilkina taikos procesą su palestiniečių vadovybe. „Laikas svarbus, ir jis prarandamas“, sakė Valstybės departamento spaudos atstovas James P. Rubin. Pasak jo, Izraelio vyriausybė vilkina dar vieną numatytą kariuomenės išvedimą Vakarų Krante, taip pat nevykdo JAV prašymo išaldyti naujas žydų naujakurių statybas. Tuo tarpu Palestinos vadovo Yasser Arafat pavaduotojo Mahmoud Abbas ir Izraelio UR ministro David Levy susitikimas Vašingtone atidedamas, nes Izraelio vyriausybė dar nesutarė dėl savo derybinių nuostatų.

Kijevas. Bendros Ukrainos ir Rusijos karinės pratybos „Taikos farvateris-97“ rengiamos „vien taikos palaikymo tikslais“ ir vyks pagal „Bendradarbiavimas vardan taikos“ programą, pareiškė žurnalistams vienas pratybų vadovų Ukrainos gynybos ministro pirmasis pavaduotojas generolas pulkininkas Ivan Bižan. Jis pažymėjo, kad pratybose dalyvaus 11 Ukrainos karinių jūrų pajėgų laivų ir 17 Rusijos karinio jūrų laivyno laivų. Pratybų tikslas — rengti abiejų valstybių laivynų štabus ir dalinius atlikti taikos palaikymo operacijų užduotis, dalyvauti paieškos ir gelbėjimo darbuose, derinti bendrus veiksmus per gaivalines nelaimės.

Londonas. Pirmasis Rusijos ministro pirmininko pavaduotojas, finansų ministras Anatolij Čiubais nutraukė savo vizitą Londone ir pirma laiko grįžo į Maskvą. „Griūtis pasaulio vertybinių popierių biržose, ypač Hong Konge, padėtis Tokyjo ir New Yorko biržose gali turėti įtakos ir jau daro didelį poveikį Rusijos vertybinių popierių biržose. Esant tokiai padėčiai, A. Čiubais nusprendė nutraukti vizitą Didžiojoje Britanijoje ir grįžti į Maskvą“, pranešė Rusijos ambasada Didžiojoje Britanijoje.

Lusaka. Zambijos karo taryba nuvertė pirmą demokratiškai išrinktą prezidentą Frederik Chilubą, antradienį auštant pranešė valstybinis radijas. Pasak karo tarybos atstovo, jeigu F. Chiluba atsisakys pasiduoti, jis bus sušaudytas vietoje. Karo taryba reikalavo, kad iki vidurdienio pasiduotų visi valstybės politikai. Kiek vėliau Zambijos prezidentas Frederik Chiluba per radiją pranešė, jog perversmas numalšintas ir padėtis yra visiškai kontroliuojama. Pasak prezidento vyresniojo asmeninio sekretoriaus, perversmas yra numalšintas, o jo kaltininkai suimti.

Suidanija. Rusijos užsienio reikalų ministras Jevgenij Primakov antradienį pareiškė, kad Sirija nori taikos su Izraeliu, tačiau ji nepageidauja derybų pradėti nuo pat pradžių. Po susitikimo su Jordanijos premjeru Abdul-Salam Majal J. Primakov žurnalistams sakė, jog Sirija primygtinai reikalauja, kad Izraelis „laikytųsi visų nuostatų ir išsipareigojimų, kurie buvo pasiekti su ankstesne Izraelio vyriausybe“. Sirija ne vieną kartą ragino dabartinį Izraelio premjerą Benjamin Netanyahu pripažinti ankstesnės Darbo partijos vyriausybės pasirašytus susitarimus išvesti Izraelio kareivius iš Golan aukštumų, kurias Izraelis okupavo per 1967 metų arabų ir Izraelio karą. Tačiau Izraelio premjeras pareiškė, kad toks susitarimų vertinimas jo neįpareigoja ir pirmadienį parlamente sakė, jog Golan aukštuma „iš esmės priklauso Izraelio valstybei“. J. Primakov atvyko į Vidurio Rytus, siekdamas padidinti Rusijos vaidmenį taikos procese.

Viena. Europos Sąjungai pirmininkaujancio Luxemburgo ministras pirmininkas Jean-Claude Juncker interviu Austrijos laikraščiu „Die Presse“ pareiškė, kad ES planai priimti naujų narių iš Vidurio ir Rytų Europos išprovokuos didelį ES valstybių piliečių pasipriešinimą. Pasak Juncker, planuojamas ES išplėtimas artimiausiais metais gali tapti nepopuliariausiu projektu visose Sąjungos valstybėse. Jis teigė, kad visos kandidatės į Sąjungą kasmet turėtų būti įvertinamos jų tinkamumo priėmimui į ES požiūriu, ir derybos galėtų būti pradėtos su tomis valstybėmis, kurios padarė pažangą.

Londonas. D.Britanijos finansų ministras Gordon Brown pirmadienį pareiškė, kad valstybė iki 2002 m. vyksiančių parlamentinių rinkimų neprisijungs prie Europos valiutų sąjungos (EMU). Kalbėdamas parlamento Bendruomenių rūmuose, Brown sakė, kad vyriausybė iš esmės neprieštarauja prisijungimui prie sėkmingos EMU „tinkamu laiku“, ir pakartojo, kad D. Britanijoje prieš priimant sprendimą dėl prisijungimo prie EMU bus surengtas referendumas, tačiau tai būtų padaryta „paskutinę minutę“. Europos Komisija paskelbė pareiškimą, kuriame sveikinama D.Britanijos „pozityvi“ laikysena EMU atžvilgiu.

Vatikanas. Popiežius Jonas Paulius II paragino Rumuniją dėti pastangas, kad graikų apeigų katalikai atgautų apie 2000 bažnyčių, atimtų komunistų valdymo metais. Rumunijos vyriausybė šį mėnesį pažadėjo padėti katalikams atgauti bažnyčias ir kitokią po 1948 m. konfiskuotą nuosavybę, kurios nemažą dalį komunistai perdavė Ortodoksų Bažnyčiai.

Lima. Šiaurinė Peru dalį antradienį sudrebino stiprus, 6.5 balo pagal Richterio skalę siekęs žemės drebėjimas, antradienį pranešė seismologai. Žemės drebėjimo epicentras buvo maždaug už 870 kilometrų į šiaurę nuo sostinės Limos, džiunglėse.

sėsaugininkams dalyvauti šioje byloje tyrimą dominancio asmens apklausoje.

V. Razvodovas atsakė į Lietuvos prokuratūros pareigūnų pateiktus klausimus, bet neigė apie savo dalyvavimą Medininkų žudynėse.

KALENDORIUS

Spalio 29 d.: 30 eilinis sek-madienis. Narcizas, Ermelinda, Gelgaudas, Zemaite.

Spalio 30 d.: Alfonsas, Arildas, Zenobija, Valide.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

PRISIMENAM PRINCIPINĮ SKAUTĄ AKADEMIKĄ

Aleksandras Plateris

Washington, š.m. spalio 14 d., mirė filisteris Aleksandras Plateris, sunkios ir ilgios ligos metu, slaugytas žmonos Laimos.

Velionis gimė 1913 m. gruodžio 20 d. Lietuvos didikų Platerių giminėje. 1932 m. baigė Švėkšnos gimnaziją. Įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto teisų fakultetą, pasirinko studentų skautų Korp' Vytis.

Į 1933 m. Lietuvos Skautų sąjungos Palangoje surengtą didelę stovyklą atsilankė pasaulio skautų vadys Lordas Baden-Powell su dideliu būriu skautininkų. Lietuvos skautų vado prez. Antano Smetonos ir Pasaulio skautų vado Lordo Baden-Powell susitikimo metu, vertė jį senj. A. Plateris, jau tada mokėjęs anglų kalbą.

1941 m. jo tėvą Jurgį Platerį bolsėvikai ištrėmė į Sibiją, kur 1943.02.01 mirė. 1944 m. Aleksandras pasitraukė į Vokietiją. Atsteigiantis Korp' Vytis jis padėjo fil. Br. Kvikliui atkurti Korp' nuostatus. Nuo 1949 m. gyvena Čikagoje. Įsijungė į A.S.S. steigimą ir buvo išrinktas 1955-1957 A.S.S. Centro valdybos pirmininku.

Ištrauka iš jo straipsnio „Praeitis ir dabartis“ („Mūsų Vytis“ Nr. 2, 1957).

„Taigi gyvenimas turi dvi pagrindines ypatybes: testinumą ir kitimą. Juo kokia veritybė svarbesnė, tuo ji mažiau keičiasi, bet menkesni dalykai keičiasi labai greitai. Pagrindiniai religijos ir moralės dėsniai iš viso nesikeičia; jie yra laiko ir vietos nepriklausomi. Svarbiausi tautiškumo elementai nesikeičia, kol tauta išlieka gyva. Pagrindiniai kokios organizacijos pradai negalima panaikinti, nepanaikinant pačios organizacijos. Tačiau visi šie principai reiškiams įvairiais ir besikeičiančiais pavidalais.

Kaip šios bendros pastabos konkrečiai tinka mums?

Pirmiausia turime mokėti skirti principus nuo formų, tai kas neišvengiamai turi kisti ir tai kas nesikeičia. Aiškų sąvaime, kaip absoliučiai nepajudinamam šventų principų ir su vėju besikeičiančių madų yra kontinuumas pereinamam laipsniui.

Mums lietuviams tremtinams skautams tokiais nepajudinamais principais yra tai kas mes savo garbe esame pasizadėję, būtent: tarnyba Dievui, Tėvynei ir artimui ir vykdymas skautų įstatų. Skautai akademikai dar ypač akcentuoja broliškumą. Iš to kyla

ekskluzyvumas (skautas akademikas negali būti kitos panašios organizacijos nariu) ir selektyvumas (reikia kiekvienam pereiti bandomąjį laikotarpį, prieš pasidarant pilnateisiu nariu).

Savaime aišku, visi šie principai nėra lygiavertiniai. Dievo, Tėvyinės ir artimo meilė, be abejoj, yra svarbesnė už skautiškus įstatus, o šie, už specifiniai akademinis pasireiškimo būdus. Tačiau visi šie principai yra nekeičiami ASS ribose.

Tokiu būdu mūsų elgsena yra apsprendžiama ištiesos vertybių hierarchijos. Manau būtų gera, kad mūsų jauniems — Draugovės kandidatėms — būtų skiepijamas šitas hierarchijos supratimas, o ypač supratimas esminio skirtumo tarp nuo laiko ir vietos nepriklausomų principų ir tos srities, kuri kinta pagal esamas sąlygas.

Velionis Čikagos universitete įsigijo sociologijos doktoratą ir nuo 1958 m. dirbo JAV gyventojų statistikos įstaigoje, Washington. Bendradarbiavo lietuvių Enciklopedijos leidimui, rašė spaudoje, reiškiams įvairiose organizacijose.

Šių metų spalio 18 d. velionio palaikai laikinai patalpinti Gate of Heaven vienyje kriptoje, iki perskraidinimo į Lietuvą, į Švėkšnos bažnyčią, kur jo palaikų laukia iškilmingos laidotuvės.

Išleisk ramybėje, filisteri Aleksandrai, po atliktų Dievui, Tėvynei ir artimui pareigų.

fil. E. Vilkas

LSS BROLIJOS VADIJOS PASITARIMAS

LSB Vadijos pasitarimas š.m. rugsėjo 27 ir 28 d. vyko Lietuvos centre, Lemonte. Dalyvavo: Brolijos Vyriausias skautininkas vs. fil. Albinas Sekas iš Los Angeles, VS pavaduotojas vs. Romas Otto iš Montrealio, Kanados rajono atstovas s. Algis Žilinskas iš Toronto, LSB Garbės gynėjas vs. fil. Kazys Matonis iš Sun City, Arizonos, vadovų lavinimo sk. vedėjas vs. fil. Gintaras Placas iš Orland, Pk., IL, JAV Vidurio raj. atst. vs. fil. Romas Rupinskas, Clarendon Hills, IL, Tiekimo sk. ved. vs. Antanas Jarūnas iš Bartlett, IL, Jaunesniųjų skautų sk. vedėjas s. fil. Vytautas Januškis, Lemont, IL, Jūrų skautų sk. ved. jvs. dr. Algis Paulius iš Elgin, IL, „Krivulės“ redaktorius vs. fil. Antanas Pauzuolis iš Čikagos ir „Lituanicos“ tunto atst. ps. fil. Jonas Variakojis iš Vernon Hills, IL.

Pradedamas pasitarimą, Vyriausias skautininkas pranešė apie šiais metais lankytas stovyklas ir jose patirtus išspūdžius.

Aplankyta Anglijoje, „Lietuvių sodyboje“ vykusio stovykla. Anglijoje vadovai turi susidaryti tradicijas, skirtingas nuo JAV, Kanados ir Australijos. Vadovų dauguma vyresnio am-

Kartu su tūntininko pareigomis, „Lituanicos“ skautų tunto vėliavą ps. fil. Ričardas Chiapetta š.m. rugsėjo 28 d. vykusiame sueigoje priima iš tūntininko įsipareigojimą baigusio vs. fil. Romo Rupinsko, LSB JAV Vidurio rajono atstovo.

„SUGRĮŽIMO“ IR „LITUANICOS“ TUNTO SUEIGA

Po šv. Mišijų Palaiminto J. Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemonte, „Aušros Vartų“ „Kernavės“, „Nerijos“ ir „Lituanicos“ tūntų skautai ir skautės š.m. rugsėjo 24 d., sekmadienį, išsiriškio Pasaulio lietuvių centro vėliavų aikštėje.

Sueiga buvo pradėta veiklos metų pradžios tradiciniu Sugrįžimo iš stovyklos sueiga. Šių metų Čikagos skautų ir skautėlių „Kursių Marijos“ stovyklos komendantė vs. Onutė Utz, priėmusi pastovyklių raportus, pranešė stovyklos viršininkei s. fil. Juletei Žukauskienei, kad sueigoje dalyvauja 120 brolių ir sesių. Skautininkė Julete Ž. pasveikino visus šūkiu „Budėk!“ ir „Gero vejo!“, trumpu žodžiu pasidžiaugdama sėkminga stovykla ir palinkėjo visiems sėkmingo skautavimo metų savo vienuose. Buvo įneštas „Lituanicos“ tunto vėliava ir stovyklinė gairė. Sueigos ceremonialą pravedė sesė Onutė Utz. Stovyklos viršininkė su visų trijų tūntų tūntininkėmis ir tūntininku atliko vienetų inspekciją. Kiekviena pastovyklė prisistatė sušukdamas savo šūki, o kai kurie ir suvaidino

savo šūki. O išmaningoji brolių skautų „Ungurių“ pastovyklė stovykloje išmoko ir dabar sušuko savo šūki ispanų kalba. Brolių ir sesių sugrįžimui į savo vietus baigėsi stovyklavimo laikotarpis. Po to vyko „Lituanicos“ skautų tunto sueiga, kurią pravesiti buvo pakviestas ps. fil. Jonas Variakojis. Persikaitęs LS Brolijos Vyriausio Skautininko vs. fil. Albino Seko įsakymas, skelbiantis, kad už pavyzdinę vadovavimą „Lituanicos“ tunto jūrų skautams Inkaru ordinu apdovanojamas jps. Jurgis Lendraitis. Ordiną prisegė LB Brolijos Vidurio rajono atstovas ir tūntininkas vs. fil. Romas Rupinskas. Antras persikaitęs įsakymas pranešė, kad LSB Vyriausias Skautininkas tvirtina tunto vadijos nutarimą kadenciją baigusio tūntininko vs. fil. R. Rupinsko pasitraukimą iš pareigų ir naujuoju „Lituanicos“ tunto tūntininku skiria ps. fil. Ričardą Chiapetta. Tradicinėmis apeigomis brolis Romas iškėlė tunto vėliavą naujam tūntininkui ps. fil. Ričardui Chiapetta, linkėdamas jam išvermės ir

sėkmės naujose pareigose.

Naujajį „Lituanicos“ tūntininką sveikino seseriškų tūntų vadovės — „Aušros Vartų“ „Kernavės“ skaucių tunto vado s. fil. Laima Rupinskiene ir „Nerijos“ jūrų skaucių tunto — js. Vilgailė Lendraitienė. „Nerijos“ tunto atstovės vadavo (visiems pritariant) šūki „Chief! Chief! Chief“. Šūkiu metu brolis Ričardas Chiapetta turėjo šokti indėnų šoki, kurį buvo išmokęs studijuodamas Illinois universitete. Išsmagines brolis Ričardas tarė žodį, dėkdamas visiems, padėkojo už įvertinimą jo darbų tunte ir kvietė visus talkon, ruošiantis „Lituanicos“ tunto 50 metų veiklos sukaktuvinei šventei 1999 metais.

Po to buvo paskelbta 1997-99 m. „Lituanicos“ tunto vadija:

- ps. fil. Ričardas Chiapetta — tūntininkas;
- ps. fil. Jonas Variakojis — sekretorius ir komendantas;
- vsl. Algis Luneckas — izdininkas;
- vsl. Arnoldas Koncius — tiekimo sk. ir turto administratorius;
- s. Ginutis Matutis — stovyklavietės administratorius;
- s. fil. Romas Rupinskas — skautų vyčių būrelių koordinatorių;

Vyriausias skautininkas ir jo pavaduotojas, pabrėždami uniformų suvienodinimo reikalą, ypač Tautinei stovyklai artėjant.

Aplankyti ir Rako stovyklavietėje stovyklavę Čikagos skautai, -ės. Apie šią stovyklą platesnį pranešimą atliko vs. fil. Romas Rupinskas, JAV Vidurio raj. atstovas ir „Lituanicos“ tunto tūntininkas. Stovykla, pažymint jūrų skautų 75 m. sukaktį, pavadinta „Kursių marijos“.

Bendra stovyklos viršininkė buvo ps. fil. Julija Žukauskiene, o Brolijos — viršininkas ps. fil. Ričardas Chiapetta. Stovyklavė daugiau 300 skautų, -čių. Ypatingas pasiekimas buvo pastovyklė jaunoms šeimoms — tai asmenys jaunystėje buvę skautai ir skautės, o dabar auginantys savo atžalyną. Jaunų šeimų pastovyklėje buvo arti 100 stovyklautojų. Ši stovykla turėjo savo programą ir įvairius užsiėmimus, kuriuos pravedė jų vadovai. Jaunų šeimų stovyklavimas turėtų būti skatinamas visose stovyklose.

R. Rupinskas pastebėjo, kad ir šioje stovykloje stovyklaviantys skautai neturėjo tvarkingų uniformų. Į uniformą įeina ir uniforminių kojinių naudojimas.

S. fil. Vytautas Januškis, Jaunesniųjų skautų skyr. v. ir jo pavaduotojas vs. R. Otto, pravedęs daug užsiėmimų, ypač iškylių metu.

devėti tvarkingas uniformas, rodyti jaunimui pavyzdį ir būti griežtiems uniformų reikalavimose. Skautai ateina į rikiuotes, bendrus suėjimus, netvarkingomis uniformomis, turėtų būti siunčiami persirengimui. Pranešimuose tėvams turėtų būti aiškiai pabrėžtas uniformų reikalavimas.

Vyriausias skautininkas, lankęs šią stovyklą, pritarė R. Rupinsko ir Vyt. Januško iškeltoms mintims, ypač artėjant Tautinei stovyklai.

Toli vakaruose — Los Angeles, Californijoje, esančią „Rambyno“ stovyklą aplankė v.s. Romas Otto iš tolimo, šiaurės rytų Kanados rajono. Čia brolis Romas pravedė daug užsiėmimų, suteikdamas progą skautams įsigyti naujų patyrimų. Šioje stovykloje reikalaujamas atsargumas su ugnimi, dėl gresiančio gaisro pavojaus. Negalėjo kirsti medžių, nes jų daug nėra. Skautai statėsi lapines ir jose miegodavo. Truko pora dienų, kol skautai įgijo patyrimo šitokiam stovyklavimui. Buvo stovyklaujama skilčių sistema. Skautukai patys jungėsi į darbus, vadovai tik teikė patarimus, bet neprisidėjo prie darbų.

Šią kalnuose esančią „Rambyno“ stovyklą aplankė v.s. fil. Gilanda ir Kazys Matoniai, buvę ankstyvesnėse kadencijose lavinimo skyrių vedėjai, „Azuolo“ - „Gintaro“ mokyklų pravedėjai. Pirmosiomis die-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110.00
Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Mažinant pašto išlaidas, pakvitatimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsti, pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto

	metams	½ metu	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant užsieni			
oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė - Danutė Bindokienė
Administratorius - Valentinas Krumpelis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatkako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisto savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopija.

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, POSLES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
630-841-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-634-1120

ARAS ŽLIOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630)527-0080
3825 Highland Ave.
Tower 1, Suite 3C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630)435-0120

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708)598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

DR. V.J. VASAITIENE
DANTŲ GYDYTOJA
4817 W. 83 St., Burbank, IL
Tel. 708-423-8114
Valandos susitarus

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždarata, ketvirt. 1-3 v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9 v.v. - 12 v.p.p.

NIKOLE STANKVICIUTE, M.D.
Board Certified, Internal Medicine
Valandos jūsų patogumui
Holy Cross Professional Pavilion
3 fl. South
Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-471-7879

riais. Šitame pasitarime buvo keliamas bendradarbiavimas tarp Seserijos, Brolijos ir ASS. Brolijos Vadijos narių suvažiavimas baigėsi sekmadienį, v.s.fil. Albinas Sekas, dėkojo atvykusiems Vadijų nariams už paukotą laiką, kurį pasukrė skautų Brolijos veiklai pagerinti.

v.s. fil. Antanas Pauzuolis

ŠAULIŲ SAJUNGOS DOVANA VYTAUTO DIDŽIOJO KARO MUZIEJUI

1991 m. sausio pirmosiomis dienomis jauna Lietuvos valstybei iškilio mirtina grėsmė. Sovietiniai vadovai niekaip negalėjo pripažinti, kad nedidelė lietuvių tauta, prieš jų valią 1990 m. kovo 11 d. paskelbė savo valstybingumą atkūrimą. Šio valstybingumo aukuro negalėjo užgesinti nei gražios Maskvos valdovų vilionės, nei šiurkštūs grasinimai, nei paskelbta ekonominė ir politinė blokada, nei brutali KGB provokacijos, nei sovietinių kareivių neteisėti veiksmai, nei... Matydami, kad lietuvių nepalenks tokiois priemonėmis, okupantai ėmėsi jėgos. Pasielkę į pagalbą savo pakalikus, komunistus-platformininkus, je-dinstvininkus, rusų ir lenkų šovinistinių organizacijų narius, buvo pradėtas Maskvoje sudarytų kėslų vykdymas.

Jau sausio 5 dieną Vilniaus šauliai, atsivėlgdami į susidariusią grėsmingą padėtį, pradėjo budėti Vilniaus merijoje, Gedimino pilyje, prie Aukščiausiosios Tarybos pastato ir kt. Padėčiai labiau paastrejus, Šaulių sąjungoje buvo paskelbta nepaprastoji padėtis ir sausio 8 d. LSS vadovybė, Kauno, Panevėžio, Ukmergės, Alytaus ir kitų rinktiniai šauliai atvyko ginti AT rūmų bei kitų valstybės svarbos objektų. Kaip ir dauguma gynėjų, šauliai buvo apsiginklavę metaliniais armatūros strypais, pagaliaus, keliomis gumėmis lazdomis, vienu kitu dujiniu pistoletu ar šiaip „šmekalu“. Mazai kas tikėjo, kad netrukus teks į rankas paimti rimtesnius ginklus. Tačiau įvykiai prie

Spaudos rūmų, RTV valdybos, Krašto apsaugos departamentu, ... ir galiausiai prie Televizijos bokšto arodė, kad šiuo metu reikia prisiminti mūsų didvyrio generolo P. Plechavičiaus žodžius: „Tad vyrai, už ginklą“. Iš įvairių slėptuvių, slapta, į AT rūmus buvo vežami įvairūs ginklai. Rūmų gynėjai rimtai ruošėsi atremti galimą okupantų puolimą arba nors rimtai pasipriešinti — parodant pasauliui, kad lietuvių ginklu gynė savo valstybės širdį — Parlamentą.

Iškilius tokiai grėsmei, Lietuvos žmonės neliko abejingi ir stengėsi prisidėti prie valstybingumo išsaugojimo. Tuktantčiai žmonių iš visų Lietuvos kampelių, nepaisant sunkių oro sąlygų, budoje prie AT rūmų, vežė lėšas ir vertybes Gynbos fondui, maistą ir rūbus AT rūmų gynėjams, o kas turėjo ir ginklus — medžioklinius šautuvus, mažo kalibro

šautuvėlius, karo ir rezistencijos kovų ginklus. „Suneliai, ginkit Tėvynę. Aš su šiuo kulkosvaidžiu kovojau pokaryje, dabar jūsų laikas“ — tarė šiuos žodžius, neprisistatęs buvęs partizanas iš bulviamaišio išėmęs kulkosvaidį ir kelias saujas šovinių įteikė prie AT rūmų vidinio kiemelio budėjusiems šauliams. Nustebę šauliai net nespejo apklausti dovanotojo, kai šis staiga dingio prie AT rūmų budėjusių žmonių minioje. Tokiomis aplinkybėmis vertingas muzejinis lengvasis kulkosvaidis Brno atiteko Šaulių sąjungai.

Š.m. rugpjūčio 21 d. į Kauno Vytauto Didžiojo Karo muziejų salę rinkosi muziejaus darbuotojai, LSS vadovybė, Kauno Vytauto Didžiojo rinktinės šauliai bei spaudos atstovai. 1997 m. vasario 16 d. buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis tarp Lietuvos Šaulių sąjungos ir Vytauto Didžiojo Karo muziejaus, todėl LSS vadovybė atsivėlgdama į tai, kad lengvasis kulkosvaidis Brno yra muziejinė reikybė ir Vytauto Didžiojo Karo muziejus tokio kulkosvaidžio ekspozicijoje neturi, nutarė šį veikiančių kulkosvaidį, kuris LSS ginkluoteje buvo 1991 m. sausio-rugpjūčio mėn. įvykių metu ir vėliau, padovanoti muziejui. Reikėtų pažymėti, kad prieškarinio Lietuvoje Šaulių sąjunga turėjo 80 tokių kulkosvaidžių, o Lietuvos kariuomenė per 3,000.

„Man garbė perduoti muziejui, Lietuvos kariuomenėje, vėliau miškuose partizanų rankose, su okupantais kovojusį ginklą“, — sakė LSS vadas R. Mintautas. Jis paminėjo, kad šis ginklas tarnavo ir Šaulių sąjungai sunkiomis valstybei dienomis. Jeigu prireiks, šauliai ginklą vėl pasikolins iš muziejaus.

Įteikimo ceremonijoje dalyvavęs Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas A. J. Katkus pasidžiaugė, kad ginklai kaupiami muziejuje, išreiškęs viltį, jog jų neprireiks kovai už šalies nepriklausomybę, o kiekvienas muziejuje surinktas eksponatas turtina mūsų valstybės istoriją ir kultūrą. Padėkojo šaulių vadovybei už teisingą sprendimą.

Vytauto Didžiojo Karo muziejaus direktorius J. Jureičius kalbėjo, kad kovas už nepriklausomybę menantys daiktai — labai brangūs eksponatai. Jeigu rinksime šalies praeitį, kovas už nepriklausomybę menančius relikvijas, turėsime išsamesnę Lietuvos istoriją, stipresnę vals-

Lietuvos Šaulių sąjungos vadas (kairėje) Rimvydas Mintautas įteikia kulkosvaidį Vytauto Didžiojo karo muziejui. Nuotr. Jono Ivaškevičiaus

BENAMIAI ŽADA SKUSTIS

Būsimųjų Lietuvos benamių sąjungos vadovas Henrikas Kebeikis grąsina informuoti tarptautines organizacijas apie, jo nuomone, „žmogaus teises pažeidžiantį“ nuosavybės teisių į išlikus nekilkolamajam turtą įstatymą.

H. Kebeikis spaudos konferencijoje ketvirtadienį teigė, kad prieš tris mėnesius priimtas įstatymas dešimtmalį Lietuvos gyventojų padarė „įstatymiškai įteisintais ikaitais be savo stogo virš galvos ir neturintiesiems jokių realių socialinių garantijų“.

„Šis įstatymas daugeliui metų supriešino Lietuvos žmones ir sukeliama socialinę įtampą, paverčia dalį tautos beteisiais ir antrarūšiais piliečiais“, mano H. Kebeikis.

Būsimųjų benamių asociacija ir šis kartą priešinosi šio įstatymo priėmimui įvairiomis akcijomis.

H. Kebeikis kaltino vyriausybę, kad ji „neatsakingai“ spalio 1-ąją patvirtino grąžintų ir grąžintųjų savininkams gyvenamųjų namų nuosavybės teisių aprišimo butais programą, nes joje, esą, pateikti klaidingi duomenys. H. Kebeikio žiniomis, vien Kaune yra 7,538 butai, iš kurių reikia išskirti gyventojus, tuo tarpu programoje minimi tik 8,349 butai visoje Lietuvoje.

Pagal šią programą nuomininkams, gyvenantiems savininkams grąžintuose namuose, butai turi būti suteikti nuo 1998 iki 2007 metų.

Toje pat spaudos konferencijoje dalyvavęs opozicinės LDDP narys Povilas Gylins įstatymą pavadino „socialinių neteisėtumų“. Jo manymu, išgaliojus šiam įstatymui, žmonės atsidarė „baudžiamųjų padėtyje“.

NAUJAS POŽIŪRIS Į KARINES ORO PAJĖGAS

Lietuvos karinių oro pajėgų vadas Zenonas Vegelevičius džiaugiasi, kad šiemet valdžia pagaliau susirūpino jo vadovaujama tarnyba.

Spaudos konferencijoje antradienį jis sakė, kad oro pajėgų finansavimas, palyginti su praėjusiais metais, padidėjo beveik du kartus.

Pasak Z. Vegelevičiaus, labai padaugėjo skraidymo valandų: 1995 metais karo lakūnai skraidė 370 valandų, 1996 metais — 439, 1997 metais iki spalio 14 dienos — daugiau kaip 1,000 valandų.

Padidėjusio finansavimo dėka buvo įsteigtas gelbėjimo ir paieškos postas prie jūros, tobulinama ryšio sistema.

Karinių pajėgų vadas džiaugėsi, kad didėja užsienio parama oro uostų pertvarkymui. Danija ir Švedija perdavė ryšių technikos, iki metų pa-

baigos Lietuvai turėtų pasiekti dovanotas radijo lokatorius.

„Visa tai dėl rimtesnio požiūrio į mūsų struktūrą“, teigė Z. Vegelevičius. Jis pažymėjo, kad sumažėjo tranzitinių Rusijos lėktuvų skrydžių, Lietuvos oro erdvės pažeidimų.

(BNS)

NEREIKĖS MOKĖTI MOKESČIO UŽ VIZAS

Už Lietuvos vizas konsulinio mokesčio nebereikės mokėti nuo okupacinių režimų nukentėjusiems ir reabilituotiems asmenims bei lietuvių kilmės asmenims.

Lietuvos Seimo antradienį vienbalsiai papildytas Konsulinio mokesčio įstatymo 6-asis straipsnis papildomai nustatė keturias grupes asmenų, iš kurių bus neimamas konsulinis mokeskis.

76 Seimo nariai vienbalsiai nutarė, kad konsulinis mokeskis neimamas už vizų išdavimą asmenims, kurie yra reabilituoti pagal įstatymą „Dėl asmenų, represuotų už pasipriešinimą okupaciniams režimams, teisių atstatymo“. Jie turi pateikti reabilitacijos pažymėjimą.

Taip pat mokeskis bus neimamas už vizų išdavimą lietuvių kilmės asmenims, pateikusiems krašto Lietuvos Bendruomenių arba Lietuvos diplomatinį atstovybių išduotus Užsienio reikalų ministerijos pažymėjimus.

Mokeskis bus neimamas už specialią vizų išdavimą užsieniečiams, atvykstantiems dirbti pedagoginį darbą į Lietuvos aukštąsias, aukštesniasias, profesines ir bendrojo lavinimo mokyklas.

Nereikės mokėti už asmens grįžimo pažymėjimo išdavimą asmenims, kurie dėl nelaimingo atsitikimo, ligos ar nukentėję nuo nusikaltimo neturi galimybės sumokėti konsulinio mokesčio.

(BNS)

Kinietiškas smakas JAV sostinėje

Kai kiniečiai švenčia savo Naujuosius metus ar kurią kitą iškilmingą šventę, paprastai linksmoje eisenoje pasirodo ir „smakas“, pūsdamas iš šnervių dūmus, linkčiodamas raguota galva ir džiugindamas žiurovus. Šią savaite į Ameriką atvyko kiti „Kinijos smakas“ — besišypsantis, draugiškai ištiesęs ranką JAV prezidentui, tikedamasis, kad vizito metu į jo saują nukris daug palankumo ir pelno. Prezidentas Jiang Zemin yra pirmasis Kinijos vyriausybės galva, apsilankęs Amerikoje per pastaruosius 12 metų. Jo tikslas, kaip ir bet kurio kito aukšto svečio, į šį kraštą atvykstančio oficialiam vizitui: išsiderėti ekonominių ir kitokių lengvatų, parodyti visam pasauliui, kad Amerika vis dėlto ji laiko pakankamai svarbiu priimti Vašingtone ir nusifotografuoti su prezidentu prieš Baltuosius rūmus.

Amerikoje Jiang Zemin praleis septynias dienas, visų pirma atvykęs į Havajus praėjusi sekmadienį, kur buvo sutiktas 21 šuvių salve, kaip pridera prezidentui, valdanciam žmonių mase, sudarančią penktadalį mūsų planetos gyventojų. Sušnekamo, draugiško, gal net nesikratančio demokratinės idėjų, valstybės vado įvaizdį Jiang Zemin stengėsi paliudyti nuolatine šypsena, vainiko padėjimu prie paminklo žuvusiems japonų bombardavimo metu amerikiečiams ir net padainuota dainele, pačiam pritariant havajietiška gitara. Argi po tokio pirmojo išpuolio kas drįstų tvirtinti, kad raudonosios Kinijos pagalių „smakas“?

Vienok jo vizitas Amerikoje sukelia nemažai priešingo nusistatymo. Žinoma, Vašingtonas jau seniai išmokęs į tuos priešingus didesnių ar mažesnių gyventojų grupių nusistatymus bei protestus nekreipti dėmesio. Tik prisiminkime kontroversijas, sukeltas Rusijos prezidento vizitų arba JAV prez. Clinton kelionę į Maskvą, Rusijai švenčiant Antrojo pasaulinio karo 50 metų baigimo sukaktį. Tad ir Kinijos Jiang Zemin, nepaisant kietos komunistinės ideologijos, yra čia laukiamas svečias.

Prieš dvidešimt penkerius metus prez. Richard Nixon pirmą kartą apsilankė Kinijoje ir susitiko su Mao Zedong. Tai, galima sakyti, buvo istorinis įvykis, plačiau atvėręs vakariečiams duris į pelningą bendravimą su gausiausia gyventojais pasaulio valstybe. Galbūt dabartinė

Amerikos vyriausybė taip pat tikisi į istoriją, kaip daugiausia pasidaravusi (arba nuolaidžiavusi), kad komunistinė Kinija būtų dar prienamėse. Juk, nepaisant visų Kinijos nezmomoniškumo, Amerika jai yra suteikusi labiausiai pageidaujamo verslo partnerio statusą. Tad, galima tikėti, kad Jiang Zemin vizitas bus pelningas ir, kaip yra išsireiškęs vienas JAV senatorius, „įves normalumo šią dviejų kraštų santykiams“.

Tuo tarpu žiniasklaidoje tebekeliami opūs klausimai, į kuriuos siuloma JAV vyriausybėi atkreipti dėmesį. Visų pirma: žmogaus teisių padėtis dabartinėje Kinijoje. Niekas negali paneigti, kad komunistinė valdžia stipriai persekioja disidentus, kad varžoma krikščionybė ir įvairios piliečių laisvės. Galbūt tiems, kurie labiau rūpinasi pinigų kaip žmonių gerove, knieti ek-sporto-importo reikalai, bet ir čia Kinija elgiasi savivališkai. Pvz. š.m. rugpjūčio mėnesį JAV kinietiški prekių importuotojai už daugiau kaip pusantro milijardo dolerių, kai tuo tarpu eksportas iš Amerikos siekė vos 900 mln. dol. Beidzingas tikisi JAV pagalbos įstoti į Pasaulinę verslo organizaciją, nors prez. Clinton neseniai pažėbė, kad tai įvykis tik tuomet, jei Kinija plačiau atvers savo rinką užsieniui.

Kadangi Kinija, perėmusi į savo kontrolę Kong Hongą, pastaruoju metu godžiai dairosi į Taivaną, be abejo, Jiang Zemin tikisi prez. Clinton užtikrinimo, kad JAV ir toliau nepripažins Taivano nepriklausomybės, palikdama laisvas rankas vykdyti ekspansijos planus. Per daug klėbimų iš dabartinio prezidento nenumatoma, nes ta 1972 m. jau padarė prez. Nixon.

O kaip su Tibetu? Kas gali paneigti, kad Kinija brutaliai vykdo genocidą tame okupuotame krašte? O kaip su nuolat, net Atstovų rūmuose, išreiškiamu rūpesčiu, kad Kinija vis dėlto yra likusi didžiausia komunistinės ideologijos puoselėtoja, laikanti vakariečius savo priešais? Tuos būgštavimus prezidentas ir jo patarėjai atremia išitikinimu, kad lengviausias būdas sunaikinti komunistinį idealizmą, yra jį apkreipiant kapitalizmu bacilomis. Kinija jomis jau yra užsikrėtusi, o jos komunistas dabar daug vakariečiams duris į pelningą bendravimą su gausiausia gyventojais pasaulio valstybe. Galbūt dabartinė

tulą. Jie taip pat dingdai atrodė ir aikštėje ir „atskaitė“ mūsų komandai du kartus iš eilės.

Per rungtynių pertrauką buvo iškvieštas prie telefono. Skambino policijos viršininkas iš Paryziaus ir pasakė, kad valstybinė įstaiga iš Čikagos ieško Jono Šoliūno, kuris ten dirbo, ir liepia jam grįžti į darbą tuojau pat. „Oui, monsieur“, — atsakiau. Paaiškėjo, kad žurnalistas Šoliūnas išvyko su komanda, nudavęs, kad serga...

Sudužusios viltys

Bevaikščiojant istoriniame Bruegge mieste, Belgijoje, vieną mintis suko galva — verčiau reikia laimėti, kad žaidėju moralė atsigautu, kad neparastume paskutinių vilčių... Deja.

(Bus daugiau)

GYVENIMAS KREPŠINIO AIKŠTĖJE IR ŠALIA JOS

44

VYTAUTAS GRYBAUSKAS

(Tęsinys)

Pataikė, kaip pirštu į akį. Dalyvavęs abeiose išvykose, negalėjau nusisukti nuo šios, ypač, kai norėjosi pamatyti draugus Prancūzijoje. Buvęs žaidėjas ir vadovas, mano draugas Renee Kapp, iš karto sutiko su mūsų sąlygomis: rimti priešininkai, transportas ir išlaikymas, o mums kelionės išlaidos. Ilgai nereikėjo laukti, kai jis pranešė: „Turiu tris olimpinės rinktinės, 5 įvairių kraštų čempionus ir dar keletą komandų su amerikiečių žaidėjais, taip pat du patogius autobusus: vieną komandai, kitą sirgaliams — ekskursantams“. Nesunku

jam buvo, nes krepšininkai iš Amerikos domino visus, o jo mano pavarde dar buvo daug kam žinoma.

Judrus organizacinis komitetas bematant surinko reikiama sumą kelionei, aprenęmis mūsų gražiomis uniformomis, net suruošė šaunų atsiveikimo pokylį. Bereikėjo tik geros komandos, gero trenerio ir laimėjimo.

Deja... pasipylė intrigos, pralaimėjimai

Trenerio pareigos vėl buvo pasiūlytos man. Nedvejodamas jų atsisakiau, nes žino-

jau, kad tokioje kelionėje bus daug organizacinių reikalų. Gal dar svarbiau, kad su organizatoriumi Europoje R. Kapp būsiu vieninteli galis susikalbėti. Sąjungos pirmininkas J. Baris užsispyrusiai reikalavo lietuviškai kalbančio trenerio. Pasirinkimas buvo mažas. Buvo pakviestas J. Valaitis, žaidęs už Lewis kolegiją ir Čikagos „Neries“ klubą. Jis pats savimi nepasitikėjo ir abejojo, tačiau gundomas tokios kelionės, sutiko.

Su sąjungos krepšinio vadovu A. Lauričiu sėdėjome pirmoje treniruotėje, tikedamies matyti, kaip pasiruošęs atėjo treneris ir ką jis numato duoti komandai. Pakraipėme galvas nusivylę, nes pamatėme, kad atėjome į parko komandos treniruotę — paprastas apšilimas ir žaidimas į du krepšius. Ieškoti kito trenerio buvo vē-

lu... Nenuostabu, kad prasidėjo intrigos, nesėkmės, pralaimėjimai. E. Šilingui, mūsų geriausia kovotojui prie lentų, truko kojos kaulas. Gal ne daug, bet gipsas buvo reikalingas ir kelių savaitių poilsis. „Menkniekis. — sakė Šilingas, — po savaitės būsiu sveikas ir galesiu žaisti“. Abu geriausi gynėjai pradėjo konkuruoti dėl vadovavimo aikštėje pozicijos, pradėjo nesutarti tarp savęs ir su treneriu. O po pirmųjų rungtynių ir aš užsitraukiau trenerio „nemalonę“.

Tos rungtynės įvyko 1973 m. rugpjūčio 25 d. Giessene prieš Vokietijos taurės laimėtoją, MTV Giessen. Rungtynių pabaigoje turėjome persvara, kai, žaidžiant aikštės gynimu, treneris įleidžia trečią žemo ūgio gynėją. „Ką darai“, — surikau, neiškentęs. Aišku,

aukštaugis amerikietis nebeturėjo pasipriešinimo prie lentų ir nulėmė pergale Gieseno komandai 75:73. Pralaimėta be reikalo. Savo iššūkimą vėliau apgailėjau, nes užgavau trenerio „ego“ ir užrūstinau sąjungos pirmininką.

Giessene mus pasitiko Renee Kapp su dviem autobusa. Iš vieno susėdo turistai, į kitą — žaidėjai. Patogiai įsitaisę, netrukus pasiekėm Stutgartą, kur lengvai įveikėme vietinę komandą. Iš ten, per Reino upę, į Prancūziją. Prieš Strassbourgo rinktinę su dviem amerikiečiais sužaidėme be priekaištų, net nustebino mane draugas iš Mulhouse, kur gyvenau penktą metų.

Pasileidome ilgon kelionėn per visą Prancūziją, į Berch miestą prie Atlanto vanden-

KELIONĖ Į RUDENĮ

HENRIKAS KUDREIKIS

Monotoniškai laivą supa didingos Atlanto bangos. Nuo bodulio nuvijimui atsinešiau neseniai bičiulio Broniaus dovanotą A. Nykos-Niliūno knygą „Praradimo simfonijas“. Mes kasdien tolejame nuo Europos ir mūsų prarastos tėvynės. Posmas:

„Yra ten namas mėlynom
langinėm vienišas;
Jame gyvena palikti
vaikystės zaislai
Giliai vidudienio tyloj ten
miega mano dienos
Ir mėlynkarčiai sutemų
žirgai“.

Ir toliau pasakėtu Niliūno metaforoje: „Tenai aš paimu ranka saulelydį...“ „Bet pasigirsta aštrus švilpukas ir komanda garsiakalby: „Mest viršutinius rūbus ir stoti rikiuotėn“. Vienas iš begalinių tikrinimų, ar neturime pažastėse SS tatuiruočių. Paskutinis tikrinimas, staigus prie Kanados krantų. Pora latvių su liudiniais veidais neišlipo pažadėto žemėn.

Halifax. Nova Scotia, provincija. Neaukšti kalneliai, pasipuošę auksinėmis rudens spalvomis. Nuostabios klevų spalvos. Iki traukinio išvažiavimo dar pora valandų. Iš draugiško stovyklos vaizbuo pasiskolinu viena dolerį. Perku atviručių ir pašto ženklų, už likusius centus pieno stiklinę. Pirmą kartą geriu pieną maždaug po trejų metų.

Tris dienas ir naktis traukinys riedėjo Kanados šiaurėje. Per myliu mylias nepriavaziuodavome gyvenamų vietovių. Jauteme glūdžią vienumą. Bet vieną kartą sustojome nedidėleje stotelėje. Būrys namų. Esame Quebeco provincijoje. Čia pirmą kartą pamatėme tautinį trynimą tarp Kanados anglosaksų ir prancūzų. Mūsų užsakymų padavejos angliškai nepriėmė. Pamiklinę savo smegenis, prabilau prancūziškai. Visa stotelė sujudo. Užsakymai išpildyti. Iš manęs net pinigų nepriėmė.

Pasiekėme stotelę Cochrane, Šiaurės Ontario provincijoje. Miškų magnatas suomis manęs paprašė parinkti 30 gerų vyrų rąstų, reikalingų apylinkės aukso kasykloms, kirtimui. Dvidešimt iš mano stovyklos — Salzbargo, dešimt iš Kaselio pasisūlė savanoriais. Neuzmirštama kelionė šiaurais keliais su staigiais posū-

kiais, laiveliais, vėl sunkvežimiais. Tankūs miškai, ežerai, upės, uolos. Fauna įvairi: nuo krantų į vandenį šoko šimtai judrių ūdrų, briedžiai, bebrai, stirnos. Danguje suposi ereliai, skraidė didžiuliai būriai ančių ir kitokių paukščių.

Pagaliau pasiekėme iš rąstų suręstas trobeles. Kai kurie iš mūsų jas pavadino „dėdės Tomo“ trobelėmis. Viduj erdvu, nepaprastai švaru. Po puikios vakarienes (maistas buvo puikus visą darbo laiką) skolon išdavė kirvius ir mažus švediškus pjūklukus. Šeštą ryto pradėsim pirmą darbo dieną Kanadoje.

Šeštadieniais ir sekmadieniais, kol nepasigo, pasileisdavome į gamtą: zvejoti ir uogauti. Vienas vaizdelis liko prisiminimui: su bendradarbiu Vladu įžengėme į iškirstą miško kvartalą. Girtuoklių ir mėlynių krūmeliai mėlynavo iki horizonto. Vladas tarė, kad mes ne vieni uogaujame. Sudėdė krūmas ir į mus pažvelgė rudoji meška. Vladas „nusiėmė“, kaip zaibas. Dingau ir aš.

Dar vaikystėje su nepaprastu demesiu skaitydavau Jack London romanus. Juose dažniausiai buvo aprašyta Kanados šiaurė, ir jos žvėrys. Jo aprašytus vilkus sutikau daug kartų žiemą, anksti rytą, eidamas į savo darbo kvartalą. Dideli jų būriai slinko mišku paliai kelią. Jų plėšrios akys žibėjo tamsoje, lyg mažos švieselės. Rankose spaudžiau kirvi ir švedišką pjūklėlį.

Šiandien, lygiai prieš penkiasdešimt metų, mes, jauni vyrukai, su didelėmis viltimis ir planais atvykome į šį kontinentą. Bet ruduo visuomet ateina. Ir mes nepaprastu greičiu atvykome į savo gyvenimo rudenį. Gera dalis mūsų trisdešimtuko jau ilsisi šaltoje Kanados žemėje.

Vilnius. Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivystės sąjūdžio nariai ragino visuomenę iš anksto pradėti rengtis M. Valančiaus 200 metų jubiliejui, kuris bus minimas 2001 m. vasario 26 d. Rezoliucija dėl pasirengimo sukakčiai priimta šio blaivystės sąjūdžio Vilniaus skyriaus atskaitinėje rinkimų konferencijoje.

Nuotr. Sauliaus Gudo

IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ VAKARAMS UŽSTATĖ LDDP

RIMA JAKUTYTĖ

Prieš trejus metus, pasirašydama sutartį su Europos rekonstrukcijos ir plėtros banku dėl 32,8 mln. ECU dovanos Ignalinos atominė elektrinė, Lietuvos vyriausybė pažadėjo nepratęsti abiejų jėgainės reaktorių eksploatavimo laiko, kai baigsis jų kuro kanalų eksploatavimo laikas. Atominės elektrinės specialistų vertinimu, LDDP tada užstatė Vakarams visą Ignalinos atominę elektrinę, — rašo „Lietuvos rytas“.

Lietuvos energetikos institutas apskaičiavo, kad jei bus uždaryta atominė elektrinė, elektros energijos savikaina Lietuvoje padidės 50-100 procentų. Uždaryta elektrinei ir elektros gamybai kitose elektrinėse finansuoti per metus reikės 1,5 milijardo litų.

Dienraštis rašo, jog rengiant sutartį su Europos rekonstrukcijos ir plėtros banku, elektrinės vadovai, energetikos ekspertai Adolfo Šlezevičiaus vyriausybei siūlė nepasirašyti tokios sutarties, kuria vienareikšmiškai reikalaujama jau 1998 m. uždaryti pirmąją elektrinės bloką. Tačiau atominės elektrinės vadovų nuomonės niekas neklausė. Ignalinos atominės elektrinės vadovas Viktoras Ševaldinys teigė, kad dar 1993 m., kai bankas kelė didžiulius reikalavimus Lietuvai, jis suprato, jog nemokamas sūris būna tik pelekautuose. „Dėl nemokamo sūrio ir

pakliuome į pelėkautus“, — sakė jis.

Iš viso bankas per trejus metus elektrinės saugumui garantuoti dovanavo 35 mln. ECU. Pasak V. Ševaldino, dovanodamas pinigus, bankas siekė, kad Lietuva anksčiau ar vėliau uždarytų jėgainę. Nors elektrinė už skirtus pinigus padidino saugumą, banko noras ją uždaryti nesumažėjo. Spaudimas Lietuvai daromas dėl Černobylio avarijos padarinių. Siekiama, kad Černobylio tipo rusiškų reaktorių RBMK neliktų kitose jėgainėse. Ignalinos atominės elektrinės pirmojo bloko kuro kanalų eksploatavimo laikas baigiasi 1998-2004 metais.

Viktoras Ševaldinys tvirtina, kad dėl elektrinės uždarymo turi būti aiški vyriausybės politika. Vyriausybės konsultantas energetikos klausimais Gediminas Vaičiūnas „Lietuvos rytui“ sakė, kad su Europos rekonstrukcijos ir plėtros banku vyksta derybos dėl Lietuvos išsipareigojimų susiaurinimo, nes ekonomine prasme nenaudinga, kad atominė elektrinė nedirbtų. Joje gaminama beveik 90 proc. elektros. Tačiau konsultantas pripažino, kad bankas nelinkęs eiti į kompromisus.

Pramonininkų konfederacijos viceprezidentas Mykolas Aleliūnas pabrėžė, kad atominė elektrinė — pagrindinis pramonės produkcijos kainų reguliavimo veiksnys. Jei vieną pagrindinių energijos išteklių — elektrą — įmonėms teks pirkti dvigubai brangiau, lietuviškos prekės negalės konkuruoti nei Lietuvoje, nei užsienyje.

V. Ševaldino teigimu, uždaryta elektrinė daug pavojingesnė už veikiančią, jei jai ne skiriama pakankamai dėmesio ir lėšų.

Artimiausiomis dienomis turi būti paleistas pirmasis elektrinės blokas, nedirbantį nuo pavasario. Už Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko pinigus sukurta elektrinės saugos komisija, susidedanti iš užsienio ir Lietuvos ekspertų, buvo nurodžiusi įvykdyti pagrindines saugumo rekomendacijas. Prieš kelias dienas Lietuvos branduolinis konsultacinis komitetas nutarė, kad pagrindinės rekomendacijos yra įvykdytos. Apie tai informuotas ir bankas.

Atominės elektrinės avarija kainuotų 450 mln. dol.

Jeigu Ignalinos AE įvyktų avarija, Lietuvos vyriausybė turėtų sumokėti iki 450 mln.

dolerių gretimoms valstybėms padarytai žalai atlyginti. Tokius išpareigojimus Lietuvos vyriausybei po pereinamojo laikotarpio nustatys Vienos konvencija.

Ūkio ministro patarėjas Jonas Rimantas Kazlauskas dienraščiui „Respublika“ sakė, kad Lietuva turės 10 metų pereinamąjį laikotarpį, per kurį reikės sukaupti tuos 450 mln. dolerių. Iš pradžių pasirašant konvencijas, Lietuva turės žinoti, iš kur ji paims pradinę sumą — 100 mln. dolerių žalai atlyginti. Paklaustas apie vyriausybės išsipareigojimus uždaryti Ignalinos AE 2000 metais, R. Kazlauskas sakė, kad tokio išsipareigojimo lyg ir nėra. Pasak jo, elektrinės eksploatavimo laikas priklausys nuo techninių dalykų — kai iki neleistinos normos susiaurėja tarpelis tarp grafito klojinio ir kuro kanalo, reaktoriaus turi būti sustabdytas. Dabar kiekvieno remonto metu matuojama, kaip kinta tas tarpelis ir manoma, kad jis ribų neviršys iki 2002-2003 metų.

Paklaustas, kada bus nutiesta elektros linija iki Lenkijos, R. Kazlauskas „Respublikai“ sakė: „Derejomės su daugeliu investuotojų, kurie norėtų savo lėšomis statyti šią liniją, — su Švedijos kompanija „Vatenfal“, JAV „California Energy“, „Enron“, „Stranton Group“. Mūsų sąlyga: šią liniją investuotojai stato iš savo lėšų, mes jiems garantuojame pagaminti tam tikrą energijos kiekį, kurį jie gali Vakaruose parduoti brangiau, nei pirkė iš mūsų, kad jiems grįžtų investicijos. Po to šiam investuotojui mes galėtume suteikti pirmenybę investuojant į energetikos objektus. Jau baigiam rinkti pasiūlymus ir, tikiuosi, iki metų pabaigos išsirinksim lietuviškos prekės negalės konkuruoti nei Lietuvoje, nei užsienyje.“

V. Ševaldino teigimu, uždaryta elektrinė daug pavojingesnė už veikiančią, jei jai ne skiriama pakankamai dėmesio ir lėšų. Artimiausiomis dienomis turi būti paleistas pirmasis elektrinės blokas, nedirbantį nuo pavasario. Už Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko pinigus sukurta elektrinės saugos komisija, susidedanti iš užsienio ir Lietuvos ekspertų, buvo nurodžiusi įvykdyti pagrindines saugumo rekomendacijas. Prieš kelias dienas Lietuvos branduolinis konsultacinis komitetas nutarė, kad pagrindinės rekomendacijos yra įvykdytos. Apie tai informuotas ir bankas.

Susisiekimo ministras Algis Žvaliauskas neatsisako idėjos Klaipėdoje pastatyti tiltą į Neringą. Ministerija Lietuvos ir užsienio specialistams jau užsakė dvi savarankiškas tilto priešprojektines studijas. Iš Lietuvos bendrovių konkurso keliu pasirinktas „Kelprojektas“, o iš užsienio — Vokietijos DBS. A. Žvaliauskas negalėjo pasakyti, kiek kainuos tiltas ir per kiek metų jis atsipirks.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI—PATAISYMAI
Turū Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

STASYS' CONSTRUCTION

Stalūs darbai, rūšių, vonių ir virtuvių įrengimas; prestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turū darbo draudimą.
S.Benetiš Tel. 630-241-1912

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybų įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

MISCELLANEOUS

Washington, D.C., lietuvių savininko „landscaping“ kompanija **leito darbininko**. \$5.50 į val. Jei nori, gali dirbti 12 val. į dieną. Vieta gyvenimi bus parūpinta už \$130 į mėn. Kreiptis: Alex, tel. 202-244-2373

KALĖDINIUS
siuntinius patogiausiu siųsti per **ATLANTIC EXPRESS Corp.**, nes siuntiniai yra pristatomi LAIKU ir tiesiai į namus. **SKUBĖKITE!** Kalėdinė siunta išplauks lapkričio 8 d.

PERSIUNČIAME: SIUNTINIUS, TALPINTUVUS, AUTOMOBILIUS, BALDUS, KOMERCINES IR LABDAROS SIUNTAS LAIVU IR LĖKTUVU Į BALTIJOS ŠALIS, RUSIJĄ, GUDIJĄ, UKRAINĄ, LENKIJĄ IR KARALIAUČIAUS SRITĮ, PINGINIAI PERVEDAMI. PIGŪS TELEFONINIAI SKAMBUČIAI Į LIETUVĄ, KROVINIŲ PERVEŽIMAS IR SANDELIAVIMAS AMERIKOJE.

Mūsų atstovai: Chicago 773-434-9330
Brooklyn 718-348-4709 Boston 617-864-6914
Rochester, NY 716-223-2617 Pittsburgh 412-381-6281
Cleveland, OH 216-481-0011 Florida 813-367-5663
Lemont, IL 630-257-6822 New York 914-258-5133

ATLANTIC EXPRESS Corp. 1-800-775-7363
ATLANTA IMPORT-EXPORT, INC. (SIUNTINIŲ IR TRANSPORTAVIMO BŪKLIS)

KIEKVIENA DIENA PILNA NAUJIENŲ.
VISA TAI RASITE DIENRAŠTYJE

DRAUGAS

NAUJOS LIETUVIŠKOS KNYGOS
gaunamos „Drauge“

Čekl ar „money order“ rašykite ir siųskite:
DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. Informacijai: 773-585-9500

TĖVO VASARA
Antonina Garmutė

Autorė gyvu ir sklandžiu pasakojimo stiliumi atskleidžia pirmoje tos knygos dalyje „Amžinųjų didvyrių kelių“ gyvenimus tų žmonių, kurie išėjo ginti savo mylimą kraštą. Antrąją dalyje „Už gimtines slenkščio“ partizanų grupės „Šilas“ apsilankymo įspūdžiai JAV ir Kanadoje. Kiti aprašymai vaizduoja skaudų Karaliaučiaus srities likimą. Garmutė tiksliai pristato ir atskleidžia dabarties karčių Lietuvos gyvenimo tiesą, pasakoja apie jos pačios išgyvenimus, rašo apie laisvai vaikščiojančius genocido vykdytojus, kurie priešui yra pardavę garbę ir sąžinę. Autore tiki ateitimi, naujos kartos žmonėmis, kurie išves tautą iš komunistinės dykynės.

Kaunas „Aušra“, 1996 m. (288 psl.)
Kaina su persiuntimu JAV - \$12.25
Illinois valstijos gyv. prideda \$0.88 „Sales Tax“

Iš nakties / ryta

JUOZAS KOJELIS
IŠ NAKTIES | RYTA
Straipsnių rinkinys

472 psl. Kaunas, „Garsas“, 1996
Žinomo išeivijos lietuvių žurnalisto publicistikos rinktinė, kurioje suteikti straipsniai atskleidžia lietuvių politinę kovą dėl Lietuvos laisvės anapus „geležinės uždangos“. Tai autentiškas liudijimas kiek tikėjimo, valios ir pastangų Lietuvos laisvei atgauti buvo parodyta išeivijoje, kiek reikėjo asmeninės aukos ir savęs apribojimo toje kovoje. Apžvelgiami nepriklausomybę atkūrusios Lietuvos rūpesčiai.

Knyga bus naudinga žurnalistams, politikams, istorikams, studentams, taip pat naujųjų laikų Lietuvos istorija besidomintiems plačiajai visuomenei.

Gaunama DRAUGE
Kaina - 12.00 JAV dol.
Kaina su persiuntimu - 15 JAV dol.
Illinois valstijos gyv. prideda \$1.05 „Sales Tax“

„Draugo“ paramai ruošiamame koncerte spalio 18 d. Dievo Motinos parapijos saleje, Cleveland, OH. Iš kairės: dienraščio redaktore Danute Bindokienė, sol. Vaidas Vyšniauskas, lietuviškos radijo valandėles laidų vedėja sol. Aldona Stempuzienė, sol. Aušra Cienaitė, pianistė Eugenija Kuprytė, viena pagrindinių koncerto rengėjų Cleveland LB apylinkės valdybos nare Dalia Puškoriene ir LB apylinkės kopim. dr. Viktoras Stankus

Nuotr. Vlado Bacevičiaus

Rugpj. 14 d. aš jau Vilniuje ir rytojaus rytą su muzikologe Jūra Vyliute važiuojame į Kauną į a.a. solistes V. Jonuškaitės-Zaunienės iš Kalifornijos Santa Barbara miesto atvežtų pelenų palaidojimą. Autobusiukas „Latvija“ veža ir daugiau menininkų: buvusios Vilniaus operos primadonos — Ylienė, Tamulevičiūtė, Jasūnaitė, sol. Šleinytis, teatrologas Vengris, kartu su mumis ir gražus baltų gėlių vainikas nuo Vilniaus solistų. Vėluojam į šv. Mišias šv. Gertrūdos bažnytelėje, kuri pilna žmonių. Tai daugiausia Operos lankytojai, Velionės gerbėjai. Vėliau Teatro mažoji salė (scena buvo remontuojama) dail. J. Malinauskaitės dėka, tarp gėlių, žvakių, tautinių juostų, virš nuotraukos pakeltas Velionės visas didelis gyvenimas, šiandien tik maža pelenų urna. Skamba jos įdainavimai, pakaitomis kanklių muzika. Renkasi vis daugiau žmonių, visi su gėlėmis. Tokia tyla.

Garbės sargyboje tautiniais drabužiais pasipuošęs jaunimas, juos pavaduoja Vilniaus Operos solistai. Jokių kalbų. Po kun. Velioniškio maldų ir jo nuostabus giedojimo palikai vežami į Petrašiūnų kapines. Nuo vartų ilgokas kelias iki duobės, bet kunigo ir talkininkų giedamos psalmės teikia šiai esenai ypatingą rimtį. Žmonių nepaprastai daug, ir daug atsisveikinimo kalbų. Po smuiko garsų, kunigo maldų labai jautrus vaikščio Domo padėkos žodis. Ir lieka ji viena Amžinoj ramybėje. Ar tikrai viena? Jai ošia didžiulės senos kapinių pušys, linguoja vainikų gėlės. Jos ilgai laukė šalia gelinti sol. A. Dambrauskaitė, aktorius S. Pilka ir daug daug kitų teatro darbuotojų.

Nors liūdnokos pirmosios atostogų dienos, bet už poros dienų vėl su J. Vyliute važiuojame į Palangą. Privatus autobusiukas, minkštos kėdės, visi patogumai ir net karšta kava, arbata. Kelias geras, mašina lekia baugiu greičiu, negali net nuostabią gamtą pasigrožėti, o kad taip sustojus prie sraunaus upelio.

Palangoj dangus mėlynas visas dienas, saulė karšta, žmonių labai daug. Bet tai ne ta Palanga, kuri man taip gerai pažįstama iš anų dienų. Kur dingo miesto ir žmonių elegantiškumas? Dabar visur turgus, batus triukšmas, vakarais iki vėlomos Basanavičiaus gatvės iki pat tilto iš kiekvienos kavinės, restorano ne dainos, o riksmas ir daugiausia rusiškas nei lietuviškas. Tiltas naujas, platesnis ir ilgesnis, dar neuimti senieji stulpai.

Aplankėm Gintaro muziejų ir čia suskaudo širdis, nes prie kiekvieno gintaro gaminio paaiškinimai tik lietuvių ir rusų kalba, lyg nebūtume atgavę Nepriklausomybės. Atsivaro širdis, kai tą patį vakarą buvusioj Kurhauzo salėje išklauseme virtuozo smuikininko R. Katiliaus koncertą. Čia ir nuotaika kita, nes susirinko Palangos negausus elitas.

Važiuojame ir į Nidą, ji taip arti. Čia daug ramiau, lyg ir žmonės kitokie. O koks grožis tų aukštų kopų! Ant vieno tokio aukšto kalno lyg pasišlėpęs tarp pušų Thomo Mann namas, dažnai lankomas svečių. Ten vyksta ir įvairūs koncertai, paskaitos. Jei nebūtume išvažiuavusios, būtume dalyvavusios sol. Leitaitės ir G. Landsbergienės koncerte. Aplankėm ir čia labai puikų privačiame name Gintaro muziejų, bet čia prie įvairiausių retų gintaro dirbinių be lietu-

vių, rusų dar yra ir vokiečių, ir anglų kalbos. Pasakiau miegliams žemaičiams daug komplimentų ir kad Palangoj muziejuje į svečių knygą reikėjo įrašyti daug kartų žodžių.

Mes jau Vilniuje, o jis turi savo žavesį. Inž. Kasiulis palydi mane ir savo dukrą dr. Raselę į Televizijos ir radijo bokštą. Tai yra lietuvių tautos kovos už laisvę ir nepriklausomybę simbolis. Pirmajame aukšte įrengta ekspozicija Sausio 13 aukoms atsiminti, o bokšto teritorijoje gynėjų žuvimo vietas žymi akmeniniai paminkleliai ir kiekvienam žuvusiam pasodinti medeliai. Labai įdomu, kai sėdi su kavos puoduku 165 m. aukštyje ir stebi, kaip „sukas“ apie tave ir Vilnius, ir Neris.

Atmintinos ir Kaune praleistos dienos. Draugės dr. Kavaliauskienės dėka suradome Romainių kapines. Kalantos ir šalia tėvų kapus. Mazi neįžymūs paminkleliai ir vos kelios apvytusios gėlytės. Labai netoli yra puikus didžiulis raudvas granito paminklas ir jauno gražaus vyro bareljefas. Visa didelė aplinka nepaprastai gražiai sutvarkyta. Pasirodo, jaunuolis buvo Kalantos geriausias draugas, žuvsį taip pat tragiškai, neišaiškintomis aplinkybėmis, ir tik dabar galima laisvai apie tai kalbėti, paminklą statyti. Kaune dar aplankiau dail. Malinauskaitę, tačiau jos sukurtus visus Lietuvos didžiųjų kunigaikščių ir karalių portretus ir manau, kad naujasis Lietuvos prezidentas labiau domėsis Lietuvos praeitimi ir didžiulės prezidentūros sienas tikrai jais papuoš. Aplankiau ir dail. Šalkauską — Malinauskaitės vyrą, bet jo darbai labai abstraktūs, sunkiau suprantami, abu labai maloniai mane priėmė, vaišino.

Rugpj. 1-ji Vilniuje pražydėjo jaunais veidais ir gėlių žiedais. Tokia tradicija, kad pirmą dieną vaikučiai dovanoja gėles mokytojams. Stebėjau, kiek išleidžiama tam pinigų, o mokytojai išnuomavę tik vieną kambarį, nelabai surado joms vietos. Visos mašinos visą savaitę važiuoja su šviesom, kad vaikučiai palengva priprastų prie didelio judėjimo. Vakare Katedros aikštėje visada būna tradicinis koncertas „Beauštanti aušrelė“. Aikštėj suolai ir visos vietos užimtos. Programą atlieka geriausi solistai ir simfoninis orkestras.

Dar liko kelios dienos iki išvažiavimo ir labai laimingu atveju, prof. Mačiūno ir dr. Kitkauskio dėka, pamačiau visus Katedros požemius, išgirdau išsamiausias paaiškinius. Visa tai padarė nepaprastą įspūdį, kuriais ir dabar gyvenu. Vilnius yra nuostabus istorinis miestas, kaip gera būtų jame visada gyventi.

L. Baltrušaitienė

Vincės Jonuškaitės-Zaunienės vaikai ir dukte prie jos palaikų, pervežtų palaidoti Lietuvoje.

SURIMTĖJES IR PADIDĖJES „VEIDO“ ŽURNALAS

Lietuvoje, kaip žinome, pasirodo labai daug laikraščių bei žurnalų. Jų skaičius paskutiniiais metais gal kiek sumažėjo, bet jų turbūt dar yra dvigubai daugiau, negu reiktų. Tačiau gal tai gerai, nes geresnieji ar reikalingesnieji čia turi labiau pasitempti, norint užsitikrinti vietą tokioje gilioje spaudos produkcijos jūroje.

Čia geru žodžiu reikia pažymėti „Veido“ žurnalą, kuris pradėtas leisti 1992-aisiais, kaip kukuks savaitinis žurnalukas. O šiuo metu jis išaugo iki 100 puslapių įdomaus ir rimto savitiraščio, kuris yra kažkur tarp JAV leidžiamo „Time“ ir „Newsweek“ bei „People“ žurnalų. Pirmieji dar savo apimtimi yra plonesni, nepaisant to, kad jų tiražai gerokai didesni („Veidas“ savo tiražą skelbia — 20,000 egzempliorių).

Iki šio pavasario egzistavo ir kitas savaitinis žurnalas „Gimtasis kraštas“, tačiau jis staiga sustojė, visai neatsiveikinęs su skaitytojais. Šiandien žurnalai buvo panašūs, nors „Gimtasis kraštas“ turėjo užsienio lietuvių veiklą žyminti skyrių. Ir „Veidas“ dabar neįveikia rašyti apie užsienyje gyvenančius tautiečius: ypač jų pasiekimus, bėdas ar likimus.

Žurnalo vyr. redaktoriumi dabar žymimas Aurelijus Katkevičius, o jo pavaduotojas — Roseta Vingevičiūtė ir Kęstutis Petrauskas. Be to, vyr. redaktorius turi ir padėjėją — Zitą Vagonienę. Reikia paminėti ir skyrių redaktorių: Andrių Valacką, Liudviką Gabdeikį, Gintarą Serafiną, Giedrį Janonį, Gerdą Prancūzevičienę, Tatjaną Knyžienę. Nuolat skaitant šį žurnalą, imponuoja jo profesionalumas, redakcijos ir autorių sugebėjimas vaizdžiai pateikti medžiagą. Taip pat yra gera žurnalo ilustracinė pusė — nuotraukos spalvotos, gerai išspausdintos. Žiūrint galvotume, kad jis spausdinamas užsienyje. Atsiminus tuos laikus, kuomet spaudos technika (ypač spalvota) Lietuvoje buvo neišvystyta, per paskutinius 3-4 metus padarytas didelis žingsnis į priekį.

Sveikintinas ir vis vakarietiškesnis požiūris į spaudą, saikingai nevengiamas ir provokuojančių nuotraukų ar aprašymų. Kiekviename numeryje yra puslapis, kurį temą ar klausimą pažvelgia iš dviejų pusių — „taip“ ar „ne“. Sakysime Nr. 36 (1997 m. rugpj. 6-12 d.) diskutuojama tema „Ar lietuvių tauta turi iaušti atsakomybę dėl žydų genocido?“ Čia „taip“ nuomonę palaiko „7 meno dienų“ vyr. redaktorius Linas Vildziūnas. Seimo narys ir Nacionaldemokratinio judėjimo už nepriklausomą Lietuvą pirmi-

ninkas Rimantas Smetona čia gina „Ne“ pusę. Kaip atrodo, ir viena ir kita pusė turi svarių argumentų. Reikia pasakyti, kad dažnai reikia skaityti daugelį laikraščių ar žurnalų, kad rastume abi nuomones.

Kiekviename numeryje yra po platų pasikalbėjimą su žymiu žmogumi. Taip pat kiekviename numeryje plačiau nagrinėjama tema, kuri dažniausiai atspindi antraštę ir nuotrauka žurnalo viršelyje. Štai, rugpjūčio paskutinės savaitės žurnalo viršelyje randame Seimo nario Audriaus Butkevičiaus nuotrauką ir didelį užrašą „Jėgų išbandymai tarp JAV leidžiamo „Time“ ir „Newsweek“ bei „People“ žurnalų. Pirmieji dar savo apimtimi yra plonesni, nepaisant to, kad jų tiražai gerokai didesni („Veidas“ savo tiražą skelbia — 20,000 egzempliorių).

Mums, aišku, yra įdomiausia — ką „Veidas“ rašo apie užsienyje gyvenančius lietuvius. Štai, Nr. 31 viršelyje iš tolo spindi tik gitara prisidengęs tautietis su pagrindine antrašte — „Nuogas lietuvis Amerikoje“.

Šis numeris, be abejojimo, turėjo daug ką suintriguoti, nes šiaip jau nuogų lietuvių Amerikoje mes nelabai pažįstame. Pasirodo, kad tas nuogalius yra Lietuvoje žymiu dainininku buvęs — Žilvinas Babelis, dabar klučiai gyvenantis Bostone, tačiau dar galvojančias tapti investicijų specialistu. Kitas tame pačiame Rosetos Vingevičiūtės straipsnyje „Du lietuviai Amerikoje“ pristatomas tautietis yra priešdevynneris metus iš Lietuvos išvykęs Dalius Vaškevičius, kuris dabar dirba filmuose Hollywoodo ir yra žinomas Peter Moon vardu. Šio anksčiau Čikagoje gyvenusio vyro (jis čia statė, plovė ir remontavo) likimas, atrodo, kiek geresnis už pirmojo, nes jau spejo tapti keturių kovinių filmų „žvaigžde“.

Tame pačiame numeryje rašoma ir apie pabėgėlių vakarus dar tarybiniais laikais

— rašytoją Saulių Tomą Kondrotą, kuris yra jau JAV pilietis. Puslapis tame numeryje skiriamas lituanistui iš Čikagos — Giedriui Subačiui, dirbančiam Illinois un-to Lituanistikos katedroje. Du puslapiai užima Jonės Kučinskaitės rašinys apie JAV studijuojančios vilnietės (ji mokosi Rutgers un-te) Marinos Michailovos pasakojimas apie save ir JAV studentus. Taip pat du puslapiai yra skiriami ir Pasaulio LB atstovo Lietuvoje Juozo Gailos vienos dienos įspūdžiams.

Taigi čia tik vieno numerio rašiniai apie užsienio lietuvius. O jų galima rasti nemažai.

Reikia dar pridėti, kad kiekviename numeryje yra platus sporto skyrius, vienas humoro rašinys, medicinos, madų, teatro, švietimo, ekonomikos, teisėsaugos, politikos skyriai. Po du puslapius yra skiriama „Savaitės veidams“ (Lietuvos foto kronika) ir „Periskopui“ (užsienio įvykių nuotraukoms su trumpais aprašymais).

Žurnale yra platus TV skyrius (vadinamas „gidu“), nors jis skaitytoją išveivijoje turbūt mažiausiai domina. Yra ir skelbimų (jų nedaug), gana gerai paruoštų ir įdomiai perteiktų.

„Veido“ adresas — Gedimino pr. 1, (III aukštas), 2000 Vilnius.

Ed. Šulaitis

• **Meteliai.** Rugpjūčio 10 dieną Metelių parapijoje buvo švenčiamos trys šventės: mūrinės bažnyčios pastatymo 175 metų jubiliejaus (pirmoji pastatyta dar 1619 metais), Kristaus Atsimainymo atšaidai ir Lazdijų vicedekano, parapijos klebono kun. Vytauto Prajaro kunigystės 10 metų sukaktis. Šventės metu Vilkaviškio vyskupas Juozas Žemaitis, MIC, 128 tikintiesiems teikė Sutvirtinimo sakramentą. Parapijos iškilmėse dalyvavo Seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis, sveikatos apsaugos ministras J. Galdikas, Alytaus apskrities viršininkas J. Aleškevičius, Lazdijų rajono meras A. Margelis, kiti garbingi svečiai. Perna sukako 375 metai, kai buvo įkurta savarankiškai Metelių parapija. Šiuo metu parapijos klebonas rūpinasi šalia Metelių esančios Kryžių koplyčios atstatymu. Darbus tikimasi užbaigti per du metus.

• **Pažėrai.** Rugpjūčio 17 dieną Vilkaviškio vyskupas Juozas Žemaitis, MIC, iš naujo pašventino 1937 metais pradėtą statyti Pažerų bažnyčią, kuri sovietmečiu buvo paversta kolūkio sandėliu. Parapijoje yra dar viena medinė bažnyčia, pastatyta 1910 metais. 1992 m. pradėtaisiais bažnyčios atstatymo darbai daugiausia rūpinosi iš Pažerų kilęs, lapkričio 30 dieną 87 metų jubiliejų švėsiantis Aleksoto dekanas ir Garliavos parapijos klebonas kun. jubil. Andrius Gustaitis. Šiuo metu parapiją aptarnauja gretimos Veiverių parapijos klebonas kun. Kazimieras Skucas.

A.†A.
ADOLF A. JONAITIS

Gyveno Grand Rapids, MI.
Po ilgos ligos mirė 1997 m. rugpj. 2 d. sulaukęs 84 metų.

Nuliudę liko: sūnūs Henrik, marti Cathy, Benedict, Stanley, marti Kimberly, gyv. Grand Rapids, MI, Adolf, marti Patricia, gyv. Monument, CO; duktė Barbara Blankemeier, zentas Mark, gyv. Grand Rapids, MI; anūkai: Angie, Bob Joseph, Charles, Katie Jonaitis, Christine, John ir Jacob Blankemeier; Lietuvoje sesuo. Velionis buvo vyras a.a. Adelles. Priklausė S.S. George, Peter & Paul Aid Society. Velionis buvo pašarvotas rugpj. 3 d. Barto & Sons laidojimo namuose, Grand Rapids, MI. Laidotuvės įvyko rugpj. 4 d., ketvirtadienį. Iš laidojimo namų a.a. Adolf buvo atlydėtas į S.S. Peter & Paul parapijos bažnyčią, kurioje buvo aukojamos 10 val. ryto šv. Mišios už velionio sielą. Po šv. Mišių velionis buvo palaidotas S.S. Peter & Paul kapinėse, Grand Rapids, MI. Vietoje gėlių buvo aukojama S.S. Peter & Paul Educational Foundation.

Nuliudę: sūnūs, duktė, anūkai, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių dir. Barto & Son Funeral Home

PRISIMINKIME
MIRUSIUS
Vėlinės - XI.2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga sustoti ties mirusiųjų pasauliu

Vėlinės yra didžioji rimties šventė, kurioje katalikai organizuota maldą nukrypsta į tuos, kurie iš šio pasaulio atsiskyre, nebegalai sau padėti. Marijonų koplyčioje (prie „Draugo“), pradedant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atnašaujamos šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi mišparai už bendradarbius, geradarius ir visus mūsų maldom paverdamus mirusiuosius. Kviečiame visus įsijungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangi mirusiųjų vardu aukas siųskite: **Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, IL 60629**

Šia proga prašau prisiminti šių man brangių mirusiųjų sielas:

Mano vardas ir pravardė .....

Adresas .....

Pridedu auką bendr. šv. Mišioms \$ .....

Mano gerbiama ir mylimai Mokytojai, Lietuvos Operos solistai

A.†A.
ALODIJAI DIČIŪTEI
TREČIOKIENEI

mirus, jos sūnų dr. LEOPOLDĄ TREČIOKĄ bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiu ir dalinuosi skausmu.

Danutė Stankaitytė

Mielajam mano jaunystės ir mūsų šeimos draugui

dr. ALEKSANDRUI
PLATERIUI

išėjus Amžinybėn, gilau liūdesio supami, reiškiamo nuoširdžią užuojautą jo dienų palydovei — žmonai LAIMAI ir jos giminėms.

Adomas P. Jاسas ir dukros Lilija ir Birute

Mielam ilgamečiui ateitininkui

A.†A.
ALFONSUI KAZICKUI

mirus, jo sūnui ALGIUI, sesutei STEFANIJAI, jų šeimoms ir visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškiamo.

Filadelfijos ateitininkai

LITHUANIAN MERCY LIFT
DĖKOJA

A.a. Sofijos ir Albino Slivinskų atminimui artimieji ir draugai paukojo **\$3,785.00** Lithuanian Mercy Lift. Nuoširdžiai dėkojame už gausią auką.

Reiškiamo gilią užuojautą dukrai Virginijai ir sūnui Romui su šeimomis. Dėkojame aukotojams: E. McGowan, Dept. of Human Services, M. Possek, S. Jokubauskui, J. ir A. Mockaičiams, M. Kirby, G. Emery, T. Mitchell, R. Kankui, L. Kinsella, K. Adickui, B. ir J. Naliams, R. ir E. Modestams, O. Karalienei, H. Daugirdienei, W. Jagillo, dr. A. Prunskienei, dr. V. ir V. Mikaičiams, N. Riley, R. Novak, J. Gydziams, V. Tumasonienei, M. Divitt, K. ir J. Viskant, A. ir V. Lekeckam, V. Bartašienei, R. ir R. Griškeliams, D. Prelaske, P. Franz, Luther šeimai, E. Jokubauskams, L. Hurts, V. Derenciams, D. Maisberry, A. Antrim, T. Lafaver, F. Davis, T. ir D. Buntinams, T. Hebert, La Salle F.S.B., dr. T. ir A. Kazlauskams, R. Kankienei, R. Emery, R. Griffin, N. Dudek, J. Taylor, J. Dill, J. Edwards, V. ir J. Lendraičiams, F. Mataičiams, V. ir A. Jonušams, J. McGowan, M. Sydanmaa, S. ir V. Krumpliams, M. Provenzano, Z. Baltramonas, D. Braune, V. Reitneriams, B. ir A. Augaičiams, H. Rey, M. Schwartz, M. Kalin, J. Rose, J. Gross, L. ir R. Emery, Sears, R. Derencienei, K. Szukalski, P. Naurocki, J. Berngen, A. ir L. Unser, S. Buzinskui, S. Reichert, J. Pleiriams, L. Berner, F. Černienei, A. McGowan, J. Baltramonienei, M. Karns, J. Knecht, T. Jones, D. Herbert Walker, J. Veen, D. Lewis, J. Lindner, K. ir R. Skiriams, A. Andrijonas, A. Peters, O. Hall ir S. Pritchett.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Spalis dar nepasibaigė, nepasibaigė ir lietuvių vargas, nepasibaigė ir BALFo aukų vėjus. Jeigu dar nepaaukojote BALFui – nesvarbu, ar aukų rinkėjai aplankė jūsų namus, ar ne – pasiūskite bent kuklią auką į BALFo centro įstaigą, esančią „Draugo“ pastate. Ji padės mūsų vargstantiems tautiečiams apsiginti nuo žiemos šalčių ir alkio.

Švč. M. Marijos Gimimo parapija vertai didžiuojasi savo choru, kuriam jau daug metų sėkmingai vadovauja muz. Antanas Linas. Jis maloniai kviečia visus lietuvius įsijungti į choristų eiles. Galima su chorvedžiu pasikalbėti prieš 10:30 val. r. Mišias arba po jų. Norintieji chore giedoti gali kreiptis ir į parapijos kleboniją, 6812 S. Washtenaw Ave.

Balzeko Lietuvių kultūros muziejus kviečia visus su šeimomis kartu prisiminti artimuosius, šventinant Vėlinės ir Visų Šventųjų šventę, lapkričio 8 d., 11 val. r. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas kun. Mykolas T. Yakaitis aukos šv. Mišias toje para-

pijoje (6804 S. Washtenaw), o 12 val. bus pietūs muziejaus „Gintaro“ saleje ir programa apie lietuviškas Vėlinių tradicijas. Registruotis ir daugiau informacijos gauti galima tel. 773-582-6500.

Antanas Šulskis, Pramedziavos (Raseinių rajono) bibliotekos vedėjas, atsiuntė laiškėli, kuriame labai dėkoja už knygų siuntas Pramedziavos bibliotekai cikagietei Elinai Šulskienei, o už „Dienovidžio“ prenumeratą – P. Algii Raulinaičiui iš Los Angeles, CA. Jis rašo: „Mano tėvynė Lietuva ir mano kaimas kenčia dvasinį skurdą. Artejamie prie nužmogėjimo ribos. Užjūrio lietuvių padrasinti, keliamės naujam gyvenimui. Tam reikia daug žinių kaimo: mokslo, meno, kultūros, religijos klausimais. Labai norėtume, kad dienaštis „Draugas“ aplankytų ir mus, mano vadovaujamą biblioteką. Ar neatsirastų geradaris, kuris mums „Draugą“ užprenumeruotų?“ Bibliotekos adresas: Antanas Šulskis, Pramedziavos paštas, Pramedziavos biblioteka, Raseinių rajonas, Lietuva.

SKELBIMAI

x ASS Čikagos skyriaus metinė šventė įvyks šį savaitgalį Pasaulio Lietuvių centre, Lemont, IL. Penktadienį, spalio 31 d. sueiga, šeštadienį, lapkričio 1 d. vakarienė ir pobūvis. Rezervacijos skambinti Jolanda Kerelienė, tel. 630-257-2558.

(sk.)

x Filmuojame Lietuvoje pagal užsakymą. Video juosteles atsiunčiame į namus. KODA SERVICE, tel. 773-330-0794.

(sk.)

x Transpak, siuntiniai, pinigai į Lietuvą. Ketvirtadieniais iki 8 val. vakaro. Transpak, 4545 W 63 St., Chicago, IL 60629, tel. 773-838-1050.

(sk.)

x Galiu padėti legaliai gauti „SOC. SECURITY“ kortelę, vairavimo leidimą (driver's license) ir vizų pratęsimą. Ed. Šumanas, tel. 1-708-246-8241.

(sk.)

x Lietuvių Operos metinis pokylis š.m. lapkričio 15 d. Jaunimo centro saleje: 6:30 v.v. – kokteiliai, 7:30 v.v. – atliekama Operos choro programa, 8:00 v.v. – vakarienė, 9:00 v.v. – šokiai, 11:00 v.v. – laimingųjų bilietų traukimas. Rezervacijos: J.Vidžiūnas, tel. 773-767-5609.

Prašome nepamiršti gražinti bilietų šaknelės.

(sk.)

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
(1/2 bl. į šiaurę nuo Balzeco muziejaus)
Tel.: 773-582-4500
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 708-301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilines ir kriminalines bylas
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 1-773-776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Seštad. 9 v.r. iki 1 val. p.p.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel.: 773-284-0100
Valandos pagal susitarimą

x A.a. Juozo Valeičiaus, mirusio Missisauga, Ontario, atminimą pagerbdami, jo draugai aukojo Lietuvos našlaičiams: Olga Numgaudienė, A.Z.Šilgaliai ir J.V.Gydai po \$50; Marija ir Mečys Bužėnai – \$25. Iš viso Lietuvos našlaičiams \$175. Reikiame užuojautą velionio artimiesiems, o aukotojams Lietuvos našlaičių vardu dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St. Chicago, IL 60629.

(sk.)

x A.a. Emilijos Gulbinienės, mirusios Lakeland, FL, atminimą pagerbdami, jos draugai ir giminės suaukojo Lietuvos našlaičių gyvenimą palengvinti \$450. Reikiame užuojautą velionės artimiesiems, o aukotojams Lietuvos našlaičių vardu dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St. Chicago, IL 60629.

(sk.)

x TRANSPAK istaiga LEMONTE veikia savaitgaliais: penktid. 3 v.p.p.-7 v.v., sekmd. 8:30 v.r.-1 v.p.p. Transpak tel. Lemonte: 708-257-0497.

(sk.)

x Dr. Lino Sidrio kabinete veikia optikos skyrius. Pritaikomi akiniai pagal akių receptus, keičiami seni akiniai rėmai. Galima gauti Christian Dior, Gucci, Harley Davidson bei kitų įvairių akiniams rėmų prienamomis kainomis. Ketvirtadieniais ir penktadieniais (10-2 val.) dr. L. Sidrio kabinete dirba Aldona Kaminskienė; 4149 W. 63rd st., Chicago, IL 60629. Tel. 773-735-7709.

(sk.)

IS ARTI IR TOLI

WORCESTER, MA

ŠVĖSIME LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa lapkričio 23 d., sekmadienį ruošia Lietuvos kariuomenės atkūrimo 79 metų sukakties minėjimą. 10 val. ryte uniformuoti šauliai su vėliavomis dalyvaus

Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje šv. Mišiose, kurias už visus žuvusius dėl Lietuvos laisvės užprašė šaulių kuopa.

Po Mišių vyks trumpos žuvusių pagerbimo iškilmės prie paminklo. Užbaigus visi rinksimės parapijos saleje, kurioje vyks minėjimas. Vietoje paskaitos žiūrėsime labai įdomią vaizdajuostę „Baladė apie Daumantą“ – buvusį Lietuvos partizanų vadą. Šauliai kviečia visus dalyvauti pamaldose ir minėjime, kuris nukels mūsų širdis ir mintis į brangią Tėvynę Lietuvą ir kovotojus dėl jos laisvės. Po minėjimo sesės šaulės visus dalyvius pavaišins kavute ir užkandėliais.

J. M.

LIETUVIŲ DIENOS FLORIDOJE

Floridos lietuvių dienos St. Petersburg, FL, ruošiamos 1998 m. vasario 20-22 d. Tai bus didžiulis, išpūdingas įvykis su parodomis, koncertais, iškilmingomis Mišiomis St. Peterburgo Šv. Judo katedroje, taip pat pokylis ir sporto dienos, kurių metu vyks golfo bei teniso turnyrai. Floridos lietuvių dienų rengėjams pirmininkauja Angelė Karnienė ir Mečys Šilkaitis. Ir JAV šiauriau gyvenantys lietuviai turėtų planuoti savo atostogas, kad galėtų šioje šventėje dalyvauti.

PAGALIAU GAVO JAV PILIETYBĘ

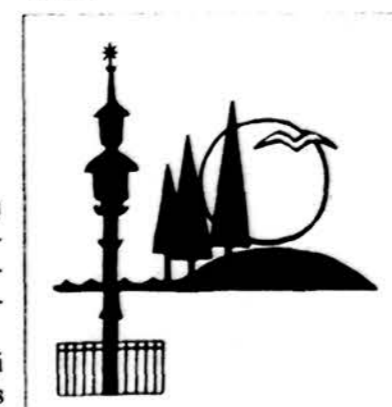
„The Idaho Statesman“ (š.m. spalio 2 d.) išspausdino straipsnelį su nuotrauka apie šimtametę lietuvių, Veroniką Šakenienę (rašoma Shake-nas), kuri, nors gyvenusi šiame krašte nuo 1913 m., pagaliau gavo JAV pilietybę. Moteris jau sulaukusi 100 metų amžiaus, iš Lietuvos atvykusi laivu, budama pauglė. Prieš 50 metų mėginusi gauti pilietybę Čikagoje, bet nepavyko, nes imigracijos įstaigos nesurado jos dokumentų.

Duktė Helen Bačunas (Bačunas), patį jau sulaukusi 80 metų, pasakojo žurnalistams, kad jos mama š.m. rugpjūčio mėnesį pagėginusi dar kartą, jau Boise mieste. Po pilietybės priesaikos gavusi dokumentus, šimtametė senutė „pasišūtusi devintame danguje“. Prieš persikeldama į Meridian, ID, Veronika Šakenienė gyveno Čikagoje. Jos vyras Anton mirė 1988 m., o sūnus Stanley ir duktė Helen gyvena taip pat Meridian.

Dėkojame Hedy Ostrogorsky, Boise, ID atsiuntusiai iškarpa apie Veroniką Šakenienę iš „The Idaho Statesman“.

DAINAVOS SUKAKTIS

Dainavos jaunimo stovyklavietės 40 metų išikūrimo sukaktis paminėta Cleveland, OH, „Dainavos“ vyrų oktetu koncertu spalio 25 d., o Detroito į bus minima koncertu-pokyliu lapkričio 15 d. Ta proga verta pamatyti ir vieną Dainavos stovyklos ženklukų, suprojektuotą Tauros 40 metų sukakties proga, pagal Viktoro Veselkos sukurtą pirmąją Dainavos kopytėlę, kuri dar vis ten kryžkelėje stovi.

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

VISI ŠVENTIEJI IR VĒLINĖS

Velinių naktis
Dail. P. Osmolakis

Lapkričio 1 ir 2 dieną katalikų bažnyčia švenčia. Pirmoji diena – Visų Šventųjų prisiminimas. Bažnyčia turi labai daug paskelbtų šventaisiais, bet jie visi nesutelpa į kalendorių, todėl paskyrė vieną dieną metuose, kad pagerbtų visus visus iš karto. Visi žmonės tą dieną gali švesti antras vadinės.

Antroji lapkričio mėn. diena skirta visoms mirusiųjų žmonių vėlėms pagerbti ir už jas pasimelsti. Katalikų bažnyčia pripažįsta skaistykla, kurioje mirusių sielos apsilavo nuo užsilikusiu dėmiu, kad skaisčios galėtų patekti į dangų. Žmonės, savo maldomis už skaistyklos vėles, pradeda joms greičiau patekti į dangų. Kai kurie žmonės dažnai prisimena maldose savo mirusius artimuosius, o yra ir tokių, kurie greit juos pamiršta. Vėlinių dieną bažnyčia meldžiasi ir už pamirštąsias vėles.

Visos tautos apie vėles yra sukūrusios daug įvairių pasakojimų ir lietuvių tautoje yra gražių papročių, apie jas jau daug mokėtės lietuviškose mokyklose, girdėjote iš kunigų ir tėvelių bei senelių, todėl jų čia nekartosis. Tik paprašysiu, kad visi pasimelstumėte ne tik už savo artimųjų mirusiųsiuosius, bet ir už pamirštąsias, kurie labai laukia pagalbos, bet nesulaukia. Gražiai ir kultūringai praleiskite šias dvi svarbias šventes!

Redaktorius

PAS DANGAUS IR ŽEMĖS VIEŠPATI
(Pasaka)
(Pabaiga)

Galų gale privaziavo prie pat dangaus vartų – Dievo namų, – ten laukė ūkininko pažįstamas senis keleivis, kuris vakar pas jį atsilankė; tuoj ūkininką paėmė už rankos ir į vidų įvedė.

Jėzus Kristus meiliai pakveikino ūkininką, pasodino už auksinio stalo ant sidabrinio suolo ir vaišino taip, kaip ir žemėje vaišina vienas kitą.

Neilgai laukus, įėjo Marija su savo nekaltomis mergaitėmis ir su būriu angelų, pats Dievas Tėvas ją vedė su didžiausia pagarbą.

Ūkininkas tai pamatęs, tik nutirpo (apsvaigo) iš baimės ir vos nepradėjo verksti.

Dievas Tėvas atidarė langą, peržegnojo į visas keturias pasaulio šalis ir paklausė ūkininką:

– Kaip užderėjo (uzaugo) pas jus šimtet jvavi?
– Dievui dėkui, užderėjo, duonos bus iki privalgant! – atsakė ūkininkas.
– Tai valgykite tą duoną meileje ir santaikoje! – priminė ūkininkui Dievas Tėvas.

Ūkininkas nulenkę galvą ir Dievui dėkojo, o Dievas Tėvas jį peržegnojo.

Marija žmogaus paklausė, ar ko netrokšta, ar kokio stebuklo nereikalauja? – Ūkininkas atsakė:

– Noriu prie saviškių tuojau sugrįžti!..

Marija liepė vežėjui greitai vežti jį atgal.

Sugrįžęs ūkininkas į žemę gyveno labai laimingai ir ilgai, visiems pasakodamas matytus stebuklus. Pagaliau, vaikščiodamas po savo dirvą susitiko mirtį, kuri suukio:

– Ei, seni! Kur tu slapstaisi? Šimtas metų kaip tavęs ieškau ir niekur surasti nebegaliu. Eik šen, dabar į mano rankas. Ir paėmė giltinę – mirtis žmogų į savo globą...

MIRĖS PONAS IR JO VEŽĖJAS

(Lietuvių tautosaka)

Velinių proga perteikiu vieną žmonių pasakojimą apie mirusį poną.

Gyveno ponas su ponija. Jie turėjo vežėją, kuris kiekvieną kartą juos pavėžydavo. Kartą susirgo ponas ir paltojaus dieną mirė. Kai jį palaidojo, tai kiekvieną naktį jis sugrįždavo pro užraktintus duris ir prisitariš prie ponios pradėdavo ją gnaibyti (žnaibyti). Ponija viską matydavo ir kentėdavo. Nezinodama ką daryti, nuėjo ir pasikundė savo vežėjui, kuris gyvendavo ir miegodavo arklidėje. Vežėjas tuoj nuskubėjo pas kunigą ir jam viską išpasakojo. Kunigas išklaušęs pasakė: „Imk stulą (kunigo valdžios ženklą), nes jį bus tau reikalinga. Pasidaryk karstą ir jį pasistatyk šalia pono karsto. Paskiau pagamink iš skardos drabužius, nueik ir atsigulk į karstą. Kai kelsis numirėlis, – ir tu kelsis, kur jis eis – ir tu eik. Klaus ar esi miręs, atsakyk, kad miręs ir jam pasakyk, kad jis gali tave paliesti, kad šaltas esi“. Vežėjas viską išklaušė, padėjo ir parėjo namo. Visą taip pasiruošęs, nuėjo ir atsigulė į karstą. Atėjus naktiai, ponas atsikėlė iš karsto. Vežėjas irgi. Ponas pamatęs paklausė: „Kas čia?“

– „Tavo miręs vežėjas?“, – sako vežėjas. „Meluoji!“ – sako ponas. „Paliesk, jei netiki“, – sako vežėjas. Ponas palietė šaltą skardą ir sako: „Matyt, kad tikrai miręs“. Ponas tuoj ir eina. Vežėjas irgi nepasilieka. Ponas sako: „Tu neiki!“ – „Ne, aš eisiu ir nepasiliksiu, nes poną aš visą laiką vėžinau“. – sako vežėjas. Ponas sutiko ir abu nuėjo pas poniją. Ponas tuoj pradėjo žnaibyti poniją. Vežėjas irgi. Pusę dvylikos ponas

ALKANI ŠUNYS

Netikęs patarimas mums ne tik naudos neduos, bet kartais gali žmogų prazudyti.

Pamatė šunys odą, upėje pamerkta. Kad ją būtų galima lengviau pasiekti ir sudraskyti kartu, ėmė lakti vandenį; tik persprogo anksčiau, nei trokštama daiktą pagriebė.

Fedras

OBUOLIŲ VALGYMO ŽAIDIMAS

(Žiūrėkite brėžinį!)

Pasidarykite tokį ar jį panašų daiktą. Ant virvutės pakabinkite obuolį taip, kad jis laisvai judėtų. Paskiau, kiekvienas žaidimo dalyvis prieina prie to obuolio už nugaros su nertomis rankomis ir stengiasi atsikąsti obuolio. Duodamas tam tikras laikas, sakysime 1 ar 2 minutes. Nukabinamas obuolys ir padedamas ant lapo popieriaus su to žaidėjo vardu. Užkabinamas kitas obuolys ir eina kąsti kitas žaidėjas. Kai pasibaigia žaidėjų eilė, komisi-ja vertina atliktą darbą. Kuris per nustatytą laiką daugiau sia atkando obuolio, tas laimėjo žaidimą. Galima žaisti mokyklose, organizacijose ar šiaip didesniuose jaunimo susibūrimuose. Sveika ir naudinga.

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

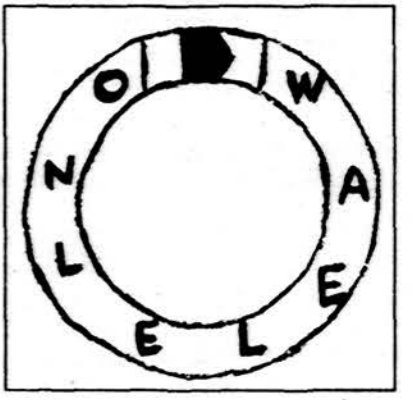
Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

Obuolio valgymo žaidimas

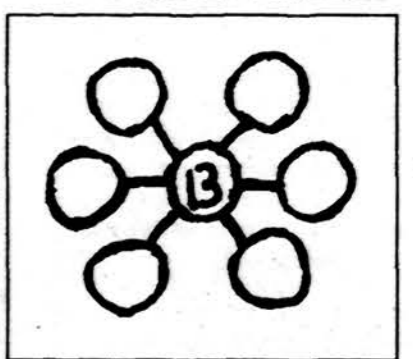
linėje olimpiadoje 1,900 metais Paryžiuje. Tai buvo modernių laikų antroji olimpiada. (L.E. 21-88, Boston, 1960). 3. W. Šekspyras (Shakespeare) buvo 8 metais jaunesnis už savo žmoną. Vedybų metu jis buvo 18 metų amžiaus. (L.E. 27-334, Boston, 1962). 4. Vieno karato deimantas privalo turėti 58 briaunas (facetus). (Forbes, Nr. 5, Vol. 156, p. 306, N.Y. 1995.08.28).

GALVOSŪKIS NR. 21

(Žiūrėkite brėžinį!)

Pradėkite viršuje su strėle ir tęskite rašymą žemyn žymėdami kas antrą raidę. Ir taip apie visą skritulį. Ką suzinosite parašę, atsiųskite redaktoriui, gausite 5 taškus.

GALVOSŪKIS NR. 22

(Žiūrėkite brėžinį!)

Irašykite nelyginius numerius nuo 1 iki 11 į apskritimus taip, kad tiesia linija žiūrint, trijų apskritimų suma būtų 25. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 23

Aš esu gelė. Mano vardo viena raidė yra šiuose žodžiuose: 1. Mano pirmoji raidė yra buroko, bet ne kopūste. 2. Antroji yra inde, bet ne puode. 3. Trečiąją rasite javuose, bet ne daržovėse. 4. Ketvirtoji yra ūmedėje, bet ne baravyke. 5. Penktoji nage, bet ne piršte. 6. Šeštoji pasislėpusi avizoje, bet ne kvietyje. 7. Septintą rasite salotose, bet ne pomidoruose. Kas aš? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 24

Aš esu dviženklis skaičius. Jei aprašysite mane raidėmis angliškai, tai mano pusė sudarys tiek raidžių, kokia yra mano vertė (reikšmė). Parašykite mane! (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 25

1. Kuris iš popiežių buvo pirmasis, kuris pakeitė savo vardą? 2. Kaip apie savo „akį“ sukasi viesulas – tornado? Ar kaip laikrodžio rodyklės, ar priešingai? 3. Kada žmogaus plaukai tampa žili? 4. Kodėl pelėda, norėdama apsisivalgyti, sukineja galvą, bet nekraipo savo akių? 5. Kurioje pusėje plaukų skyrimą dėvi prezidentas Bill Clinton? Už visus teisingus ir plačiai paaiškintus atsakymus, skiriama 10 taškų, o už trumpus atsakymus – 5 taškai

Atsiuntė Kun. dr. E. Gerulis

(Iš daktaro Balio archyvo)